

Hlas Nového Mesta

ROČNÍK XXV. ČASOPIS OBYVATELOV MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA – NOVÉ MESTO 10/2015

V Novom Meste pribudla trinásť škôlka

„Mestské zásahy“ aj do nášho prostredia

Máte dobrý nápad pre vašu lokalitu?

O našich rozhovoroch so zdravotníkmi

**Vo vinici stojím, úroda je zrelá,
vino je červené, ale hlava biela...**

Milí priatelia!

Vyšší vek zvykneme nazývať „jeseňou života“. V prírode práve prichádza obdobie, keď sa rok definitívne nachýli do svojej poslednej štvrtiny a dozrejú aj posledné plody. S jemným náznakom smútku to vyjadril Emil Boleslav Lukáč, ktorého verše recitoval Juraj Sarvaš na nedávnom Poetickom večere a ja som si ich požičala na úvod. Lebo taký je zákon času a ak sa Mesiacom úcty k starším stal práve október, nebude to náhodou.

Prvé riadky dnešného vydania nášho časopisu venujeme preto vám, milí seniori. Biele vlasy už dávno neznamenaajú pasivitu a ruky zložené v lone. Iste, s odchodom do dôchodku sa život trochu spomalí. No voľnejšie dni prinášajú príležitosť dobehnúť všetko, na čo dosiaľ nebolo času. Vďačné vnúcatá si užijú lásku a starostlivosť starých rodičov, aká sa od nich zamladi neušla vari ani vlastným deťom. V novomestských kluboch seniorov sa hrajú šachy a pečú koláče, premietajú sa diapozitívy z exotických ciest, trpezlivé ruky paličkujú krásu v čipke, spevácke zbory navcvičujú vystúpenia. Historici, lekári, umelci či prírodovedci prednášajú o nesmierne zaujímavých veciach zo sveta svojich celoživotných profesií. A nielen členovia klubov, ale i prizvaní hostia s prekvapením zisťujú, aké vzácne vzdelané osobnosti medzi sebou máme.

V mene redakčnej rady vám prajem dobré zdravie, veselú myseľ a príjemné miesto, kde sa kedykoľvek môžete stretnúť s priateľmi a blízkymi. Aby ste vždy našli pozorné ucho, ktoré si vypočuje vaše starosti i pomocnú ruku, ktorá pomôže preniesť ťažšie bremená. Ďakujeme za skúsenosti, múdrosť i čas, o ktoré sa s nami ochotne delíte a tešíme sa na ďalšie chvíle prežité vo vašej spoločnosti.

Jana Škutková

Z obsahu čísla:

**Bezpečná jazda po
lepších vozovkách**

str. 6

**Staré remeslá
čoraz vzácnejšie**

str. 11

**Každý parčík má
svoje dejiny**

str. 12

**Bábätká ponesú
v sprievode**

str. 13

**Vinobranie podľa
tradičného scenára**

str. 14

**Ako pomôcť ľuďom
bez domova?**

str. 16

Obálka:

**Horúce leto úrode hrozna prialo
a radosť majú nielen vinári!
Snímka Boris Caban**

Vydáva Mestská časť Bratislava – Nové Mesto,
IČO: 00603317

Adresa: Miestny úrad Bratislava – Nové Mesto,
Junácka 1, 832 91 Bratislava,
tel.: 02/4925 3136, redakcia: hlas@banm.sk,
inzercia: tlaac@banm.sk, www.banm.sk
Mesačník, dátum vydania 30. 9. 2015,
obyvateľom mestskej časti sa distribuuje bezplatne.

Redakčná rada:

Predseda: Mgr. Rudolf Kusý,
podpredsedníčka: Ing. Jana Škutková,
šéfredaktor: Ing. Marek Liška,
členovia: MUDr. Jozef Dubravický,
JUDr. Tomáš Korček, Ing. arch. Peter Vaškovič,
Mgr. Marek Tettinger, **tajomník:** Mgr. Ján Borčin.
Jazyková úprava: PhDr. Viera Vojtková.
Grafická úprava: Martin Lovás.
Tlač: UltraPrint, s.r.o. Náklad: 23 200 výtlačkov.
Číslo 10/2015.
ISSN 1339-7990. EV 3920/09.

Konečne víkend!

Konečne víkend – zvolal precítene čerstvý prváčik po prvých štyroch dňoch v škole a novú školskú tašku zhodil v predsieni do kúta. Prečo sa dospelí naokolo tak smejú?

Iste to niekde počul, povedala jeho mama susede. Asi v tej škole. Mama vie, že prváčikovia ešte často opakujú to, čo počuli doma. Napodobujú, túžia sa zaradiť medzi starších. Múdri rodičia to s úspechom využívajú pri výchove. Ale každá palica má dva konce. Už v prváčikovi môžu také „celkom nevinné zvolania“ unaveného rodiča postupne sformovať predstavu o otravnom pracovnom týždni, ktorý sa v piatok našťastie zakaždým na chvíľu skončí. Ale to sme predsa nechceli... Či áno?

Školáci sa vrátili do lavíc

Do novomestských škôl sa po prázdninách vrátilo vyše 2500 detí, z toho je približne 500 prvákov. Presne o ôsmej ráno 2. septembra slávnostne otvorili nový školský rok aj na ZŠ s MŠ Riazanská. Po odznení slovenskej hymny sa o prvé privítanie postarali tí najmenší – veď škola je predovšetkým ich. „S kým v lavici budem sedieť a či všetko budem vedieť?“ zarecitoval malý žiačik a pri jeho veršikoch sa rodičia aj učitelia usmievali. Všetci si predsa pamätajú, aké to býva pri nástupe do školy nové, až tajomné.

Pani riaditeľka Pošvancová ubezpečila svojich menších i väčších zverencov, že učitelia i vychovávatelia im budú po celý rok pomáhať. Zvlášť povzbudila prváčikov, piatakov a deviatakov - ich školský rok bude o čosi náročnejší. Vyjadrila radosť, že v posledných mesiacoch sa v škole mnohé zmenilo, základná i materská škola prešli rozsiahlymi stavebnými úpravami. Okrem zateplenia fasády či plastových okien pribudli aj nátery na hlavných chodbách, nové dvere na triedach a vybavenie knižnice s internetovým pripojením.

Prítomných hostí privítal aj starosta mestskej časti Rudolf Kusý: „*Za trpezlivosť počas rekonštrukcie ďakujem rodičom i učiteľom. Urobilo sa mnohé, ale máme v pláne aj ďalšie kroky. Verím, že o rok sa zídeme v škole, ktorá bude ešte krajšia.*“ Starosta ocenil zodpovednú prácu učiteľov a rodičov požiadal o dobrú spoluprácu. Spoločne tak prispievajú malým školákovi k úspešnému štartu: „*Prváčikovia vstupujú do sveta príbehov, ktoré si už o rok prečítajú sami. Je dôležité, aby sme im vštepili lásku k vzdelávaniu na celý život.*“

Mestská časť venovala prváčikovi knižku Rozprávky štrbavej opičky od spisovateľky Jany Šrámkovej a ilustrátorky Aleny Wagnerovej, s ktorou im spoznávanie abecedy pôjde veselšie.

Po spoločnom programe sa žiaci rozprchlí do tried. Bolo vidieť, že aj keď prichádza čas povinností, opätovné stretnutie so školou má svoje čaro. „*Ja som už druháčka a teším sa na všetko. Najmä na kamarátov a našu dobrú pani učiteľku Nehézovú,*“ úprimne pochválila svoju bývalú i budúcu triednu drobná Miriam. Ale aj pani učiteľka sa už na svojich školákov teší: „*Začiatok je hektický, potom sa práca rozbehne a už to bude fajn. Teším sa, že môžem pokračovať s deťmi, ktoré som pred rokom začala učiť prvé písmenka abecedy.*“

Jana Škutková

Príspevok na prvú aktovku

Mestská časť Bratislava – Nové Mesto aj v tomto školskom roku pomohla rodinám prváčikov. Žiadosť o jednorazovú finančnú výpomoc vo výške 35 eur na zakúpenie školských potrieb podalo 177 mamičiek s trvalým pobytom v Novom Meste, ktorých deti nastupujú do prvého ročníka obecnej základnej školy v mestskej časti.

Mestská časť poslala oznámenie s tlačivom žiadosti 275-im rodinám, ktoré spĺňajú podmienky na túto formu výpomoci. Príspevok je v súlade so schválenými zásadami poskytovania finančnej výpomoci obyvateľom Nového Mesta a z rozpočtu mestskej časti naň bolo použitých 6195 eur. V minulom roku vyplatila novomestská samospráva 173-om žiadateľom dovedna 6050 eur. (v)

Pribudla trinásť škôlka, viac miesta je aj na Kramároch a Kolibe

Nový školský rok priniesol ďalšie nové miesta v škôlkach, ktoré spravuje naša mestská časť. V Novom Meste pribudla už trinásť obecná materská škola, nové triedy otvorila zrekonštruovaná škôlka na Jeséniovej a materská škola Cádruva.

Základná škola na Kalinčiakovej bola posledná v mestskej časti, pod ktorú „nespadala“ škôlka. Od septembra je to už minulosť. Nová škôlka s dvomi triedami pre prvých 40 detí vznikla v priestoroch bývalého školského klubu. K dispozícii

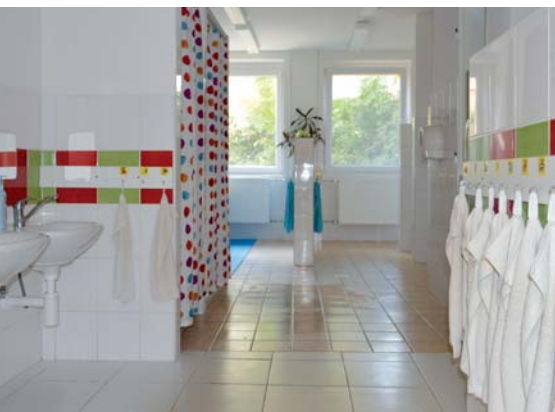
majú spálňu, sociálne zariadenia a spoločnú jedáleň so školou. A to nie je všetko. „*Od októbra pribudne ďalšia trieda, veľká spálňa a herňa,*“ informoval riaditeľ školy na Kalinčiakovej Dušan Noga.

S novou triedou vstúpila do školského roka aj materská škola na Cádruvej. Umiestnená je v priestoroch prvého stupňa tunajšej základnej školy a slúži dvadsiatim piatim predškôlkom. Tí v budúcom školskom roku nastúpia už ako prváčikovia do školy. **Pokračovanie na s. 4**

Dokončenie zo s. 3

Riaditeľka základnej školy na Cádrovej Miroslava Komorníková oceňuje spojenie predškolákov so školským prostredím: „*Deti sa budú môcť oboznámiť s prostredím, do ktorého čoskoro na-*

stúpia.“ Škôlkari využívajú dve herne, spálňu, vynovenú šatňu a sociálne zariadenia. Vedeniu školy sa darí postupne zvyšovať kapacitu – ešte pred tromi rokmi mala materská škola jedinou triedu, teraz má už štyri. Po rozsiahlej rekonštrukcii otvorila od septembra dve nové triedy aj škôlka

na Jeséniovej na Kolibe. „*V prevádzke tak máme už šesť tried, ktoré navštevuje 136 detí,*“ dodala riaditeľka Základnej školy s materskou školou na Jeséniovej Zuzana Salíniová.

„*Počet detí, ktoré potrebujeme umiestniť do materských škôl, z roka na rok rastie, preto sa v Novom Meste každý rok snažíme zvyšovať kapacitu obecných škôlok,*“ hovorí starosta Nového Mesta Rudolf Kusý.

Premenou prešla počas leta aj druhá škôlka na Kramároch – Na Revíne. Cez prázdniny sa tu zväčšila herňa pre deti, pribudli nové WC, umývadlá, nová jedáleň, zrekonštruovala sa kuchyňa. Nezbúda sa ani na najmenších – jasličkárov. Detské jasle na Robotníckej dostali vynovenú a zateplenú strechu – problémy so zatekaním a únikom tepla sú už minulosťou. (bor)

Linka pre osamelých seniorov

Už druhý rok funguje v našej mestskej časti telefónna **linka pre osamelých seniorov na telefónnom čísle 0908 321 737**. Ide o jeden z projektov participatívneho rozpočtu, ktorého tvorcovia sa snažia oslovovať osamelých seniorov, spoznať ich problémy a v rámci možností vyriešiť ich požiadavky. Cieľom je, aby sa starší ľudia v bratislavskom Novom Meste nedostávali do sociálnej izolácie a ich podnety či návrhy na riešenie problémov nezostali nevy počuté. (soc)

Aby boli Vianoce krajšie

Už po štrnásty raz poskytne naša mestská časť jednorazovú finančnú výpomoc na vianočné sviatky osamelým seniorom s nízkym dôchodkom, ktorý je ich jediným zdrojom príjmu. O vianočný príspevok môžu požiadať osamelí obyvatelia mestskej časti na oddelení sociálnych služieb Miestneho úradu Bratislava - Nové Mesto na Junáckej ul. č. 1. K žiadosti, ktorej tlačivo dostanete v kancelárii č. 309 na 3. poschodí u pani Janovičovej (tel. 49 253 529), je potrebné doložiť fotokópiu dokladu o výške dôchodku na rok 2015. Hranica dôchodku na poskytnutie tejto výpomoci v roku 2015 je stanovená na 360 eur. Úradné hodiny sú v pondelok a stredú od 8. do 12. h a od 13. do 17. h, v piatok od 8. do 12. h. Žiadosti je potrebné podať najneskôr do 30. októbra 2015. Tlačivo žiadosti je zverejnené aj na stránke <http://www.banm.sk/>, sociálne príspevky, pod bodom 7. (soc)

Miestni poslanci sa predstavujú

Ing. Katarína Augustinič

Som poslankyňou už druhé volebné obdobie a v prvom rade chcem poďakovať za opätovné prejavenie dôvery. Plánujem sa venovať rovnakým oblastiam a dokončiť všetko, čo som začala.

Keďže som matka a mám malú dcérku, zameriavam sa hlavne na skvalitnenie služieb pre rodiny. Chcem pokračovať v otváraaní a podpore rodinných centier (Kramárik, nové centrum v Mierovej kolónii) a pomôcť otvoriť nové komunitné centrum na Ovručskej. Prioritou bude dostatočná kapacita škôlok pre všetky detičky z našej mestskej časti. Rovnako budem

presadzovať rozšírenie štátnych jasli. Určite chcem pokračovať v modernizácii základných škôl a zaviesť štartovací balíček pre všetkých prváčikov. Ďalej treba pracovať na obnove detských ihrísk a výstavbe nových. Skvalitnenie ihrísk a športovísk pomôže dostať deti opäť von na vzduch. Žiada sa viac zelene a dokončenie obnovy parkov na území Nového Mesta. Podpora denných centier pre seniorov úzko súvisí s mojím cieľom, aby naša mestská časť bola obľúbeným miestom na život s kvalitnými službami pre všetky vekové kategórie.

Som aj mestská poslankyňa, preto svoje záväzky plním aj v mestskom zastupiteľstve. A keďže som vyštudovaná dopravná inžinierka, venujem sa najmä doprave. Začali sme výraznú obnovu vozového parku

Dopravného podniku mesta Bratislavy, aby sa cestovalo pohodlnejšie. Musíme pokračovať v oprave električkových tratí, aby neboli také hlučné. Dokončiť Starý most, ktorý je vďaka neprofesionálnemu prístupu vo veľkom sklze. V statickej doprave nás čaká úloha zaviesť rezidenčné parkovanie, aby naši obyvatelia mali kde parkovať a ich miesta nezaberali autá so značkami iných miest. Tiež bude nevyhnutné nájsť zdroje na obnovu povrchu ciest, lebo situácia je alarmujúca.

A, samozrejme, som tu pre vás, rada si vypočujem vaše názory a potreby, aj pomôžem. Ak máte akékoľvek nápady a podnety, budem rada, keď mi ich pošlete.

E-mail: katarina.augustinic@gmail.com
Tel.: 0905 014 726

Príspevky poslancov miestneho zastupiteľstva vyjadrujú osobné názory autorov. Redakcia do ich obsahu nezasahuje.

Obytný súbor Nové Slovany

Diskutuje sa o novom návrhu

Kým projekt *Pri mýte* na Račianskej ulici je už vo fáze realizácie a v Hlase Nového Mesta sme o ňom viackrát informovali, o výstavbe v jeho susedstve sa ešte diskutuje. Investor, ktorým je 1. Račianska, s.r.o., predložil Ministerstvu životného prostredia SR zmenu navrhovanej činnosti „Obytný súbor Nové Slovany, Račianska ul., Bratislava“.

Podľa pôvodného návrhu mali v rámci dvoch stavebných fáz vyrásť na území medzi Škultétyho, Budyšínskou a Račianskou ulicou dva polyfunkčné bytové domy, 6-podlažný a 8-podlažný, a jeden 29-podlažný apartmánový dom. Prvá fáza má dnes platné stavebné povolenie ešte z roku 2010.

Zámer nenašiel pochopenie u predstaviteľov mestskej časti. „To, že má projekt platné povolenie spreď asi piatich rokov, nemení nič na tom, že 29-podlažná veža sem nie je vhodná, takisto ako tie dva bloky bytových domov. Považujeme za normálne, že časť priestoru bude verejným parkom, ktorý bude nadväzovať na vedľajší projekt, že investor na svojom pozemku vybuduje detské ihrisko, športovisko. Považujeme za normálne aj to, že investor s nami bude hovoriť o vyvolaných investíciách v prospech obyvateľov mestskej časti. Noví obyvatelia budú chcieť školu, škôlku, jasle, budú chcieť zeleň, parkovacie miesta, ihrisko, športovisko, cyklocesty. To všetko treba buď vytvoriť, alebo investovať do jestvujúcich verejných budov a priestorov. A to je úloha investora. Máme tiež príležitosť napraviť chybu s umiestnením knižnice na Pionierskej ulici a práve tu vytvoriť novú knižnicu. A za samozrejme považujem, že investor nebude riešiť len svoj pozemok, ale upraviť aj chodníky v okolí do peknej, bezpečnej, zelenej, bezbariérovej podoby a priestory, kde je dnes odpad a asociálne skupiny, zmení na zeleň. Skončila sa doba, keď si investor postavil svoj projekt, a nehladel ani na svoje okolie, ani na potreby a požiadavky miestnych obyvateľov. Bývam doslova o ulicu ďalej, preto ma projekt zaujíma nielen ako starostu, ale aj ako obyvateľa. Ak to mám povedať jednou vetou, chceme od investora, aby bol dobrým susedom.“

Architektonický ateliér šujan_štassel, s.r.o., pripravil teda nový návrh obytného súboru. Podľa neho by na tomto pozemku malo byť vybudovaných šesť bytových domov, 7 až 11-podlažných, s dvojpodlažnou podzemnou podnožou s parkovacími miestami. Vzniknúť by tu malo 241 bytov,

121 apartmánových bytov a 499 parkovacích miest. Vo vnútrobloku medzi domami navrhli architekti park, do hlučnej Račianskej ulice orientovali prevádzky občianskej vybavenosti v parteri bytových domov a apartmánové byty.

„Ani tento návrh nepovažujem za vhodný na realizáciu na záujmovom území, vyčítam mu najmä jeho monofunkčnosť, „sídľiskovosť,“ hovorí Ing. arch. Peter Vaškovič, miestny poslanec a predseda komisie územného plánovania, urbanizmu a výstavby miestneho zastupiteľstva. „Podľa Územného plánu Bratislavy má toto územie schválené funkčné využitie: zmiešané územia bývania a občianskej vybavenosti. Môže tu teda vznikať a rozvíjať sa polyfunkčné mestské prostredie s podielom bývania do 70 percent podlažných plôch. A v navrhnutých bytových domoch sa za zariadenia občianskej vybavenosti považujú apartmánové byty... V novom obytnom súbore by nemalo byť len zopár kaviarní či reštaurácií, ale aj materská škola, obchodné a obslužné zariadenia slúžiace najmä novým obyvateľom. Nemuseli by chýbať ani pracoviská, napr. administratívne a kancelárske priestory. Aby obyvatelia museli čo najmenej cestovať za obchodmi, vybavenos-

tou, službami a prácou osobnými autami a nezvyšovali už aj tak nadmerné dopravné zaťaženie Račianskej ulice. Mrzí ma tiež, že návrh neprispieva k formovaniu mestského uličného priestoru. Račianska ulica je mestská trieda, mali by sme sa usilovať zachovať a rozvíjať tento jej charakter. Navrhnutá zástavba bytových domov nerešpektuje ani blokovú zástavbu v zázemí Račianskej ulice, nereflektuje ani hodnoty zástavby v zázemí Sibírskej ulice a vyvoláva vo mne pocit, že medzi Račianskou a Kukučínovou ulicou sa pripravuje realizácia síce nevelkého, ale predsa len sídliska.“

Pre zachovanie objektivity sme požiadali o stanovisko aj zástupcu investora. „V prepracovanom návrhu sme sa snažili vyhovieť požiadavkám mestskej časti. Tie zahŕňali predovšetkým parkovanie v podzemí, pripojenie na park vedľajšieho projektu *Pri mýte* vrátane cyklotrasy a chodníkov, dôraz na zeleň a rozšírenie obzoru aj na budúce možné riešenie územia filiálky,“ uviedol Ing. Zoltán Müller, konateľ developerskej spoločnosti. „Nepovažujeme objekty za monofunkčné, apartmánové priestory sú viacúčelové a môžu slúžiť ako kancelárie pre menšie firmy.“

Pokračovanie na s. 6

Dokončenie zo s. 5

Využitie obchodných priestorov momentálne analyzujeme a zbierame podnety – sčasti podľa dopytu z trhu, sčasti podľa funkčných potrieb budúcich obyvateľov zóny. Sme otvorení diskusii o možnosti zriadiť v našich priestoroch materuskú školu, prípadne poskytnúť súčasným obyvateľom iné kompenzácie. Architekti navrhli domy v lomených líniiach, aby do

ulice lepšie zapojili parkovú zeleň a dosiahli rozptýlenie hluku. Ide o rozdielne názory dvoch odborníkov, verím, že napokon nájdeme prijateľné riešenie,“ doplnil Ing. Müller.

Štúdiu úpravy zelených plôch s dôrazom na územie filiálky pripravil pre investora český ateliér záhradnej a krajinskej architektúry Sendler-Babka. Autori navrhli zelenú zónu so zachovanými prvkami in-

dustriálneho charakteru a pešie spojenia, aby sa železničnými koľajami oddelené časti Nového Mesta opäť spojili.

K predloženej zmene navrhovanej činnosti mohla verejnosť i odborníci predložiť svoje pripomienky v prvej polovici septembra. Diskusia o podobe nového obytného súboru by však mala pokračovať aj za účasti obyvateľov okolia.

Jana Škutková, model I. Račianska, s.r.o.

Po oprave komunikácií jazdíme bezpečnejšie

Na území Nového Mesta prebieha rozsiahla výstavba a intenzita dopravy každoročne vzrastá. Spolu s kopcovitým terénom a vplyvom poveternostných podmienok sú to hlavné faktory, ktoré negatívne ovplyvňujú stav povrchov na komunikáciách. Daň si vyberá aj skutočnosť, že mnohé komunikácie prekročili obdobie pôvodne plánovanej životnosti a morálne sú zastarané.

V roku 2015 pristúpila mestská časť ku komplexnej oprave povrchov viacerých miestnych komunikácií, ktoré má zve-

vrstvami s asfaltovým betónom, pričom sme zrealizovali aj ďalšie drobné práce spojené s údržbou na území celej mestskej časti,“ dodal Marián Ďurči.

Práce budú pokračovať aj v najbližších mesiacoch. Do konca roka plánuje mestská časť opraviť ďalší úsek povrchu vozovky Na Revíne v rozsahu približne 1008 m², opraví sa aj povrch chodníka v tejto oblasti. Časť nákladov vo výške 25 000 eur pokryje finančná dotácia z rozpočtu Bratislavského samosprávneho kraja, ďalšiu časť približne v rovnakej výške bude financovať Nové Mesto z vlastných zdrojov. Na Kramároch nás čaká ešte oprava komunikácie Jelšová (približne 192 m²) na jej spodnom úseku, kde sa pripája na Royovu ulicu.

Z lepšieho stavu vozovky sa tešia motoristi na Vlárskkej ceste, i keď tu ide o miestnu komunikáciu II. triedy, ktorá je v správe a údržbe magistrátu.

„Pri kolaudácii sme požiadali investora, ktorý tu staval bytový dom, aby opravil časť Vlárskkej ulice. Patrí síce magistrátu, ale je najbližšie k projektu a jej stav bol dezolátny. Napriek argumentácii, že po Vlárskkej jazdili aj iné stavebné

Chodník na Jahodovej ulici

mechanizmy a jazdia po nej aj trolejbusy, napokon investor opravil najviac poškodený úsek. Spoluúčasť investorov na obnove ciest, chodníkov, škôl, škôlok a parkov je jediná cesta ako zabezpečiť, že nová výstavba nebude okolité prostredie len poškodzovať, ale bude aj prínosom,“ uviedol starosta Kusý.

Jana Škutková, snímky Jana Plevová

Husova ulica

rené do správy. „Najviac poškodené boli vozovky v oblasti Kolíby, Kamzíka a Kramárov, preto investície smerovali predovšetkým tam,“ povedal Marián Ďurči, správca miestnych komunikácií Mestskej časti Bratislava – Nové Mesto. V tomto roku sme opravili povrchy na dvoch väčších úsekoch, a to na komunikácii v spodnej časti ulice Na Revíne (999 m²) a na Husovej (899 m²). Nový povrch dostal aj chodník pri detskom ihrisku na Jahodovej ulici (68 m²). Popri oprave povrchu vozovky v spodnej časti Cesty na Kamzík (127 m²) sme opravili aj odvodňovacie žľaby v jej hornej časti. „Na opravovaných vozovkách bola odfrézovaná stará a poškodená vrstva, tú sme nahradili novými konštrukčnými

Cesta na Kamzík

Milión na projekty v kraji

Výše milióna eur vo forme dotácií schválili poslanci BSK. Dotácie sú určené do troch oblastí – peniaze poputujú do škôlok, na opravu ciest a na komunitné projekty. Projekt Naša škôlka - náš kraj už po tretí raz pomôže zriaďovateľom materských škôl. Takmer 70 škôlok si vďaka župným poslancom rozdelí 301 500 eur. Použijú sa na rekonštrukciu interiérov, ale aj na úpravy vonkajších plôch a ihrísk. Takmer pol milióna eur rozdelil kraj mestským častiam Bratislavy a okresným mestám na opravu a rekonštrukciu ciest a chodníkov. Medzi osemnástich žiadateľov poputuje 496 020 eur. Sumou 50 centov na obyvateľa prispel BSK aj ďalším päťdesiatim piatim žiadateľom. Dotácie sú určené na podporu drobných občianskych a komunitných aktivít a projektov, celková suma finančného príspevku je 249 760,40 eura. (it)

Novomešťania sami rozhodnú, kam pôjdu desaťtisíce eur z rozpočtu

Participatívny
rozpočet

Nové Mesto v našich rukách

Nové projekty treba predložiť do konca októbra

Aj tento rok sa môžu občania bratislavského Nového Mesta aktívne zapojiť do projektu tzv. participatívneho rozpočtu, to znamená predkladať občianske projekty a podnety, ktorými chcú skvalitniť život vo svojom okolí. O tom, ktoré projekty napokon získajú peniaze z obecného rozpočtu na rok 2016, rozhodnú budúci rok v hlasovaní a v tzv. verejnom zvažovaní sami obyvatelia mestskej časti.

Participatívny rozpočet v Novom Meste úspešne funguje od roku 2014 – vtedy bola spustená pilotná fáza, na ktorú bolo vyčlenených 25-tisíc eur. „Tento rok už Novomešťania rozhodovali o prerozdelení 240-tisíc eur na rôzne projekty. Tak sa nám podarilo vziať do úvahy aj návrhy priamo od občanov priamo do procesu rozhodovania o tom, kde a ako bude investovaná významná

časť obecných peňazí,“ hovorí vicestarosta Nového Mesta Stanislav Winkler.

Na rok 2016 plánuje mestská časť vyčleniť pre participatívny rozpočet ešte vyššiu sumu. Už dnes však môžu obyvatelia prichádzať s nápadmi, ako zvýšiť kvalitu života a služieb v ich lokalite a prostredníctvom projektu vniesť do svojho okolia to, čo im tam chýba. Peniaze z participatívneho rozpočtu sa budú rozdeľovať medzi občianske projekty (nízkonákladové občianske podnety do 5 000 eur, ktoré realizujú sami obyvatelia) a zadania (vysokonákladové investície, ktoré realizuje na základe potrieb obyvateľov miestny úrad). „Návrhy do participatívneho rozpočtu môžu podávať všetci občania SR nad 15 rokov. Hlasovať však budú mať právo iba občania s trvalým alebo prechodným pobytom na území

mestskej časti Nové Mesto vo veku nad 15 rokov,“ hovorí Lukáš Bulko, ktorý je poverený vedením Kancelárie pre participáciu verejnosti na Miestnom úrade Bratislava – Nové Mesto.

Svoje projekty a podnety môžu občania prihlásiť do konca októbra 2015 online, prostredníctvom formulára na stránke <http://pr.banm.sk/liferay/prihlaste-projekt>, alebo osobne v Kancelárii pre participáciu verejnosti na miestnom úrade na Junáckej ulici č. 1.

Z občianskych projektov na tento rok získal najviac hlasov komunitný projekt obnovy vyše dvadsať rokov opustenej vinice na Pionierskej ulici. V rámci zadania sa najväčšia pozornosť občanov sústreďovala na nové cyklotrasy a opravy chodníkov.

Ján Borčín

Jeseň v Poluse zabaví a roztancuje malých, veľkých aj hravých

Pochytila vás jesenná melanchólia? V Poluse ju zo seba veľmi rýchlo strasiete! Október aj celý záver roka v obľúbenom bratislavskom nákupnom centre je už tradične nabitý aktivitami, ktoré poučia, zabavia a poskytnú množstvo príležitostí na konštruktívne trávenie voľného času. Z bohatého a tematicky pestrého programu v priestoroch DIGIPOINTu si vyberie skutočne každý!

Kurz Scratch začiatník – programovanie pre mladších

Na programátorskom krúžku pre deti Learn2Code sa vaše ratolesť od 8 do 12 rokov naučia programovať hry v atraktívnom programovacom jazyku Scratch, ktorý pripomína skladanie stavebníc. Krúžok bude prebiehať po celý október a november vždy v **pondelok, utorok a stredu od 16. do 17.30 h**. Laptop nosiť nemusíte, jedinou požiadavkou je základné ovládanie počítača a práce s myškou.

Kurz Webdesigner – programovanie pre starších

Ste starší, no práca s počítačom, zvlášť Visual design a Webdesign, je pre vás veľká španielska dedina? V DIGIPOINTe máte možnosť zmeniť to. Dvakrát do týždňa, vždy v **pondelok a stredu od 18. do 21. h** ste vítaní na programátorských kurzoch pre začiatníkov Learn2Code.

Veľká hráčska súťaž

Nadšenci Xboxov, hláste sa! Tušíme, že vás nie je málo, preto Polus vychádza v ústrety aj hráčom. Xbox piatky odštartovali už 25. septembra od 16. do 19. h. Ak máte 15 a viac,

zahrajte sa zadarmo hry v Xbox obývačke. V priebehu roka navyše Polus plánuje vytvoriť rebríček top hráčov, a tých najlepších odmení vecnými cenami.

V rytme kubánskej salsy

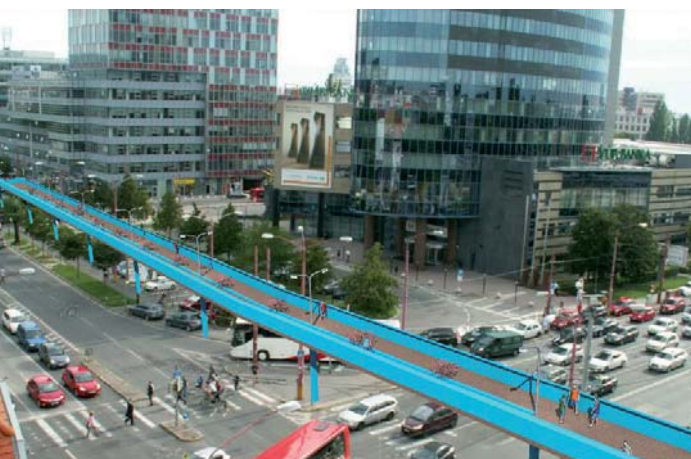
Polus nezabúda ani na nádejné tanečné talenty. Každý štvrtok od 17. h sa DIGIPOINT zmení na tanečný parket. Dvojhodinové kurzy kubánskej salsy pre deti od 5 do 12 rokov bude viesť populárny tanečník Ayo Cruz, takže o skvelú zábavu bude postarané.

DIGIPOINT nájdete na prvom poschodí v Polus City Center v uličke medzi Foodcourtom a kinami. Bližšie informácie o programe a konkrétnych termínoch získate na www.polus.sk.

95 nápadov ako zlepšiť Bratislavu

Občianske združenie My sme mesto prostredníctvom dlhodobej iniciatívy Mestské zásahy pozýva architektov navrhovať realizovateľné riešenia pre zanedbané verejné priestory v meste, a zároveň dáva priestor ľuďom akejkoľvek profesie, aby navrhli funkčné riešenia na zlepšenie života v Bratislave.

Odvážny návrh visutej cyklotrasy predstavil Ing. arch. Peter Žalman

Myšlienka sa zrodila v bratislavskom ateliéri Matúša Valla a Olivera Sadovskeho (Vallo Sadovsky Architects) v roku 2008 a prvýkrát sa zverejnila v Bratislave. Z pôvodne lokálnej akcie sa rozšírila do ďalších pätnástich miest na Slovensku aj v Česku,

úradníkom ďalšie potenciálne kroky a možnosti pri tvorbe verejného priestoru. Chceme otočiť klasický spôsob distribúcie mestských zákaziek a jednoducho, bez nároku na honorár a bez čakania na výzvu pomôcť svojmu mestu a okoliu.

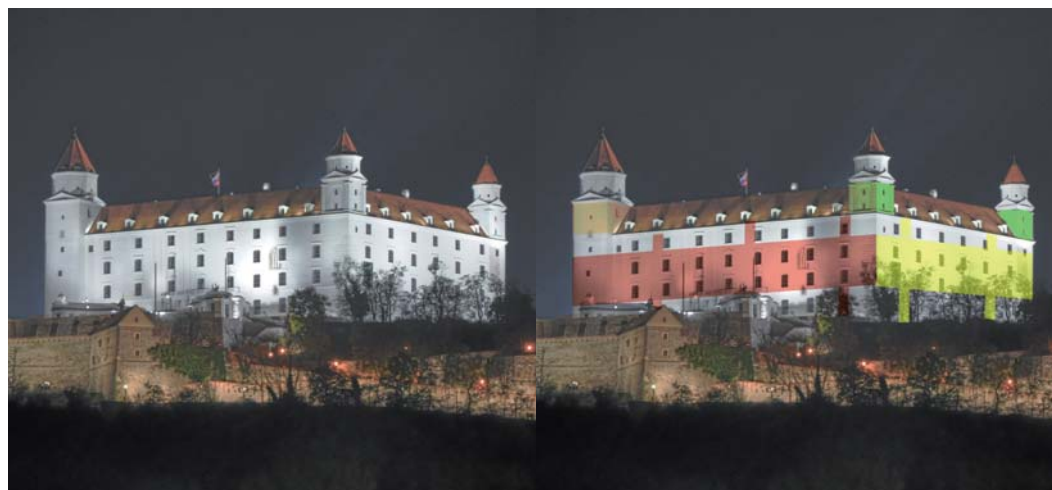
Výstava v Starej tržnici pritiahla pozornosť odbornej i laickej verejnosti

vďaka nej vzniklo už vyše 800 projektov.

Pri diskusii nad konceptmi a riešeniami sa stretávajú mestskí úradníci, obyvatelia mesta, architekti, umelci, „sympatickí mudrlanti“ aj špičkoví odborníci. Ako uvádzajú autori na webstránke OZ: „Projekt nemá generovať zisk alebo bombastické služby – má sa pokúsiť niečo zmeniť. Je tiež jedným zo spôsobov, ako ukázať mestským

V roku 2015 sa autori projektu vrátili späť do Bratislavy. Takmer 100 tímov a jednotlivcov prijala výzvu a začiatkom leta predstavilo svoje projekty verejnosti na výstave v Starej tržnici. Ak ste sa tam nestihli zastaviť, nič nie je stratené. Nápad, ktoré by pomohli zlepšiť vaše prostredie, nájdete aj na webstránke <http://mestskezasahy.sk/95/sk/>

Predkladatelia návrhov sa vydali rôznymi smermi. Život v meste sa dá zlepšiť nielen fyzickými, ale aj digitálnymi zásahmi, a tak mnohé riešenia obracajú pozornosť na informácie na internete. Taký je napríklad dátový katalóg mesta, vďaka ktorému ľudia ľahšie nájdu údaje zverejňované mestom, webportál venovaný zlepšovaniu slovenských miest či vizualizácia stavebných konaní, ktorých autori sa inšpirovali podobnými projektmi zo zahraničia. Iné

Nelakajte sa, farba fasády Bratislavského hradu sa meniť nebude! Cieľom autorov bolo poukázať simuláciou nevhodnej fasády na rešpektovanej stavbe na dôležitosť citlivého prístupu k rekonštrukciám panelových domov. Na potrebnosť zavedenia regulatívov na stvárnenie fasád takto upozornili Jaroslav Jeseňák, Tomáš Jopek, Lucia Košťálová, Katarína Kováčová a Vladislav Tvarožek

riešenia sa snažia vrátiť život na miesta kedysi živé, dnes trpiace nezáujmom či nedostatkom financií. Vďaka tomu by sa mohla znovu objaviť voda vo fontáne na námestí Slobody, ale aj včely a motýle na záhonoch mestských parkov. Viaceré návrhy obsahujú výzvu na rešpektovanie estetických a odborných zásad pri stvárňovaní fasád a upozorňujú na potrebu zavedenia regulatívov. Zaiste krásnou myšlienkou je návrh presunúť kultúru na vody Dunaja a vytvoriť Nové PKO – plavidlo kultúry a oddychu. Mnohí by sme uvítali realizáciu odvážneho projektu visutej priečnej Cyklotrasy vedúcej v smere juh-sever od Dunaja až po Tržnicu, alebo aspoň nosičov na bicykle v MHD a semaforov pre cyklistov.

Viaceré návrhy sa zamerali priamo na oblasť Nového Mesta. Skupina tvorcov navrhla využiť železničnú trať pri Trnavskom mýte ako dočasný park, rovnakou oblasťou sa zaoberá návrh revitalizácie železničnej stanice Filiálka na zelenú rekreačno-športovú zónu. Praktickým riešením dlhodobého problému parkovania pri nemocnici je vybudovanie parkovacieho domu na Kramároch a odstránenie nezmyselných zábradlí, ktoré bránia vodičom dostať sa z chodníka k autu. Trnavské mýto je rozhraním troch mestských častí a mladí autori

vidia potenciál na jeho prispôsobenie novým možnostiam a potrebám, zachovávajúce genia loci územia. Projekt Kamzík – non stop sa zamerlal na osvetlenie televíznej veže a prilahlého okolia, vďaka čomu vznikne v noci orientačný bod a Bratislava získa na atraktivite. Novú tvár a funkcie by mohol dostať aj zabudnutý pustnuci majer Jurajov dvor.

Natiska sa otázka, koľko mestských zásahov sa podarilo uviesť do života? „Myslím, že ľudia sa chcú presvedčiť, že úsilie o zmenu nie je márne a že sa tak trochu aj za nich usilujeme niečo zmeniť a ne-rezignovať,“ hovorí Matúš Vallo. „Pravdaže je dôležité previesť nápady zo stola a papiera do reality, vždy sa budeme usilovať pomôcť realizácii niektorých z nich. Viackrát sa to podarilo - projekty sa uskutočnili, dostali sa do mestského rozpočtu, rozprúdili plodnú diskusiu. Tento krok však zostáva hodenou rukavicou aj ľuďom, ktorí naše mestá riadia a starajú sa o ne. Sú na ťahu.“

Niektoré návrhy si vyžadujú len minimálne investície, stačí ochota pozrieť sa na veci novým pohľadom. Dali by sa zrealizovať veľmi rýchlo, ak ich tvorcovia nájdú

Spojenie služieb MHD a pošty úspešne funguje v Bulharsku. Inšpirovali sa ním Pavlína Kolcunová a Peter Hudač, onaonastudio

pozorné uši na príslušných miestach. Iné sú náročné, no bez odvahy snívajúc by sa nepodarilo zrealizovať mnohé dnes už neodmysliteľné stavby u nás ani vo svete. Mestské zásahy dokazujú, že ľudia v Bratislave sú otvorení novým nápadom a impulzom, úprimne sa zaujímajú o miesto, kde žijú a veria, že veci sa dajú meniť zdola.

Jana Škutková

Pár krokov do lesa, pár minút do centra

Na Sliáčskej ulici v lokalite Ahoj – Briežky rastie nový rezidenčný komplex AHOJ PARK. K jeho najväčším výhodám patrí výborná poloha, nadčasová architektúra a kompletná občianska vybavenosť v bezprostrednej blízkosti.

AHOJ PARK tvoria tri obytné domy, ktoré spoločne vytvárajú príjemný polootevorený vnútroblok so zeleňou a relaxačnou zónou. Tá poskytne svojim obyvateľom intimitu mestského parku s lavičkami, detským ih-

riskom a exteriérovým fitness. Projekt je tiež „biker friendly“, čo znamená, že vo vnútrobloku sú aj stojany na bicykle – určite to ocenia milovníci cyklistiky a všetci športovo založení obyvatelia.

Obytný súbor ponúka spektrum bytov od jednoizbových až po štvorizbových. Všetky byty majú balkóny, byty na ústupných horných podlažiach zasahujú veľkorysými terasami. Projekt rastie uprostred zabývanej rezidenčnej štvrte s vybudovanou infraštruktúrou, vďaka čomu sa v jeho blízkosti nachádzajú školy, škôlky, obchody, nákupné

centrá, banky i športoviská. AHOJ PARK je určený pre všetkých tých, ktorí hľadajú kvalitné a štýlové bývanie v meste.

Oblasť Ahoj – Briežky je už dlhšie obľúbeným výletným miestom Bratislavčanov. Obyvatelia komplexu AHOJ PARK budú mať lesy Malých Karpát, vinohrady, turistické chodníky a cyklotrasy skutočne na dosah, len pár krokov od svojho bytu.

Chcete vedieť viac? Bližšie informácie získate na adrese www.ahojpark.sk, alebo na tel. čísle 0948 45 45 45.

O úcte k starším v októbri už tradične viac hovoríme i píšeme, len zo života nám neraz uniká. Kde a kedy? Tí „skôr narodení“ by nám to dokázali pripomenúť presne. Lebo ich zakaždým pichne kde si pri srdci, keď mladší ľudia spájajú známky telesného úpadku s úpadkom rozumu, div že nie rovno s demenciou... Ako keby spolu s mladosťou prišli o jedinú skutočnú hodnotu tohto sveta, vrátane ľudskej dôstojnosti. Nevhodné oslovenie či urážlivú familiárnosť mnohí z mladších preto ani neregistrujú. Psychológ Ivan Štúr nám poslal do redakcie zopár postrehov na túto tému z prostredia, kde mladí so starými komunikujú veľmi často – zo zdravotníckych zariadení.

Ako komunikujeme so zdravotníkmi

Veľký lekár ovplyvňuje nielen dušu skrze telo, ale aj telo skrze dušu.

André Maurois

Pohľad psychológa

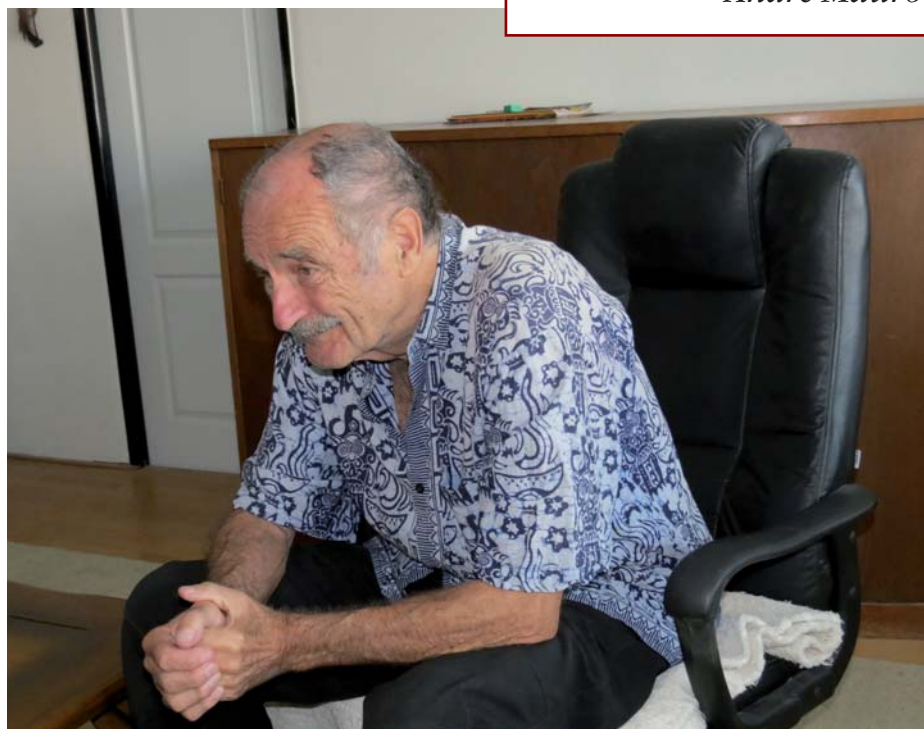
Podťe sa posadiť k trom starčekom, ktorí sa bavia o svojich zážitkoch z posledných vyšetrení. Napriek už dávno minulej osemdesiatke ich výzor a dobré telesné funkcie svedčia o dobrej lekárskej starostlivosti, takže ich debata ani nie je vyslovene kritikou, skôr ľudským prekvapením.

- Mladá doktorka mi hovorila „ujó“, hoci ja som ju úctivo oslovoval „pani doktorka“. Najnovšie dokonca prešla k ešte familiárnejšiemu „ujko“. Asi by som si tiež zaslúžil môj vysokoškolský titul „inžinier“.

- Ja som sa zasa chcel niečo opýtať, ale zahriakla ma jednoznačným „vy počúvajte!“ Bol som taký drzý, že som jej odcitoval z istej americkej odbornej knihy úryvok o tom, že lekár má pacienta dôkladne vypočuť.

- Mne sa zasa stalo, že ma lekár bezodkladne posielal na operáciu sivého zákalu (kam som však nešiel) a po troch rokoch mi ten istý lekár prezradil, že to ešte na operáciu nie je.

Zato môj kardiológ ma vypočul veľmi trpezlivo, potom sa detailne povypytoval, a čo som si najviac cenil, pri všetkom zdôrazňoval skôr zdravie než ťažkosti, takže som od neho odchádzal s radostným pocitom akéhosi omladenia. Predpísal mi dva lieky a na moju ustrašnúť otázku, či by nestačilo z každého brat iba polovicu, dobromyseľne súhlasil, aby som to vraj skúsil. Je isté, že ľudský organizmus je praveľmi zložitý a interakcia

Prof. Ivan Štúr

liekov individuálne ťažko odhadnuteľná, takže spolupráca lekára s pacientom je plne odôvodnená.

Predstavte si, poznamenal jeden z našich starčekom, že by tu sedeli traja lekári a bavili by sa o svojich pacientoch. Jeden je ťažko chápavý, iný odmieta zmenu životného štýlu a chce iba liek, ďalší buď mierne simuluje, alebo zasa výrazne disimuluje, takže sa v ňom ťažko vyznať. Sú aj chorobné prípady, keď sa matka snaží manipulovať s lekármi, predstierajúc u dieťaťa rozličné choroby. Nuž, každý človek je iný a medzi lekármi takisto ako

medzi pacientmi dvoch rovnakých nenájdeme.

Dnešná medicína rovnako ako technika je zázračná, len zo vzťahov medzi ľuďmi sa čosi akosi vytratilo. Pacient prichádza na vyšetrenie v neistote a s obavami. Už ľudské privítanie znamená preň úľavu, keď mu ide predovšetkým o pozornosť a porozumenie. Necitlivý a prehnane autoritatívny postoj odborníka by bol šokom. Iste, mnohé závisí aj od samého pacienta, ktorý si slušným a uznanlivým postojom zabezpečí potrebnú sympatiu. Navyše je tu aj niekto ďalší – zdravotná

sestra. Najsympatickejšími vlastnosťami jej osobnosti sú odbornosť, aktivita, srdečnosť a atraktivita.

V ambulancii sa ľudia stretávajú vo svojej najintímnejšej existencii. Jeden ohrozený a neistý, druhý s pocitom zodpovednosti alebo zbytočnej nadradenosti. Čím uznanlivejší a chápacejší k sebe budú, tým úspešnejšie zvládnu svoju zodpovednú úlohu. Aj o ťažšej diagnóze možno informovať ohľaduplne. Výchitku – či už z jednej alebo druhej strany – nemusíme brať priveľmi osobne. Mladý lekár sa úzkostlivo snaží nezabudnúť na nič dôležité, skúsený rutinér má dosť energie aj na osobný prístup. Správanie navonok spoľahlivo prezrádza vnútornú istotu odborníka aj pacienta. Tak ako rodič k die-

ťaťu, učiteľ k žiakovi, tréner k zverencovi či úradník k žiadateľovi by nikdy nemali zabúdať na spoločnú ľudskosť a v správaní sa zachovávať kultivovanú slušnosť. Určitá situácia preferuje jedného z účastníkov, ale z iného hľadiska sa často ukáže opačné poradie významnosti. K odbornosti zdravotníka nevyhnutne patrí aj jeho pozitívny postoj k ľuďom. Necitlivý vzťah ku klientovi je veľkým nedostatkom ľudskosti – napriek nízkym platom, zlej organizácii a malému uznaniu. Ľudskosť by v zdravotníctve rozhodne nemala chýbať, napokon ani u pacienta.

Pamätám si nadšenie sestričiek, ktorým vedúca lekárka ochotne vysvetľovala rozličné klinické novoty, občas dokonca aj po pracovnom čase, hoci to nebola

opustená, ale šťastne vydatá žena s dvomi deťmi. Atmosféra zdravotníckeho zariadenia by mala vyžarovať radostnú spoluprácu medzi lekármi a ďalším personálom, pretože tu je v hre veľmi dôležitá životná hodnota, o ktorej nemecký filozof hovorí, že zdravie nie je všetko, ale bez zdravia všetko je nič. Iste má veľa pravdy, hoci zdravie je vždy iba predpokladom, nikdy nie konečným cieľom.

V každom ľudskom vzťahu je zdvorilá komunikácia na prvom mieste v úspešnosti aj trvácnosti. V rodine, škole, na pracovisku aj v obci. Navyše sympatia k lekárovi silne ovplyvňuje dodržiavanie jeho terapeutických návrhov pacientom. Najlepšia medicína je tá najhumánnejšia!

Ivan Štúr

Na vandrovke za starými remeslami

Už 70 rokov sa ÚLUV venuje zachovávaniu ľudových umeleckých tradícií a po dvadsiaty piaty raz priniesol do Bratislavy najväčší mestský festival ľudovej kultúry a remesiel. Bohatý program a krásnu výstavu si nenechali ujsť seniori z klubu na Kramároch, ktorých sprevádzala naslovovzatá odborníčka. Pani Janka Menkynová sa ako výtvarníčka ÚLUV-u viac než 40 rokov profesionálne venovala ľudovému umeniu. Nesmierne fundovaným výkladom zaujala nielen kolegov z klubu, ale aj náhodných návštevníkov výstavy, ktorí sa pridali k našej skupinke. Veď pri každom vystavenom výrobku poznala príbeh jeho vzniku, techniku výroby i čo-to zo života jeho tvorcu.

Obdivovali sme výšivky a čipky, najviac variťanovú kútnu plachtu z Detvy, ktorou v miestnosti oddeľovali šestonedičky - dedila sa po celých generáciách. Do typického zimného odevu baču sa zatkávalo neodmastené ovčie rúno, po ktorom voda iba stiekla. Volal sa šubaguba a stal sa inšpiráciou dekoračnej textílie guby, ako ju poznáme dnes. Formy na syr sa robili z hustého svorového dreva, ktoré majstri získavali z jedľových pníkov. Ukrývali si ich v lese, aby drevo vyzrelo a stvrdlo. Hlinené krčiačky a obedáre sa zospodu glazúrou nezdobili, lepšie tak udržali chladnú vodu. Dozvedeli sme sa, že medovníkové cesto zarábali pol roka dopredu – až keď v sude dozrelo, vtlačilo sa do ozdobnej formy a po vyklopení upieklo.

Medzi vystavenými exponátmi bolo veľa výrobkov, ktorých dizajn navrhla pani Menkynová. Kapsy z kože „hladenice“ zošivala netradičnou technikou, s úsmevom spomínala, ako „mazanú kravinu“, kožu bez povrchovej úpravy, natierala slaninou a opaľovala na slnku, aby získala želaný odtieň. Príbehy z ciest po Slovensku, pri ktorých odborníci vyhľadávali a dokumentovali pôvodné polozabudnuté technológie výroby, vzácne archívne náčrty krojov, staré filmy s ukážkou viazania čepcov... obrovské množstvo spomienok i vedomostí uro-

bilo z návštevy výstavy mimoriadny zážitok. Aj mnohí návštevníci si z vlastného detstva pamätali polievanie konopného plátna, tkáčske stavy či prácu majstrov hrnčiarov. Aby sa remeselné techniky uchovali pre ďalšie generácie v živej podobe, pripravuje ÚLUV kurzy pre deti aj dospelých. Môžu sa tu naučiť paličkovať čipku, zvládnuť základy drevorezby, preniknúť do drotárskej, hrnčiarskej či keramickej výroby a uplatniť kreatívne nápady v ďalších tradičných technikách.

*Jana Škutková
Snímka Jana Plevová*

Z redakčnej pošty

Ako mladne môj park na Rešetkovej ulici

Spomienka prvá

Som malou žiačkou školy na Českej ulici. Len čo je po vyučovaní a úlohy sú napísané, bežím do parku. V lete sa všetci hrnieme do okrúhleho bazénika so sprchou a asi pol metrom vody. Vývážame sa v nej do sýtosti a bežíme si ľahnúť na vyhriaty chodník pred mestský dom na Osadnej. Potom sa ide na masívne drevené „kvargle“. Tie majú v strede tri vyhlbeniny, ktorými si usmerníme rovnováhu, ak by sa stretol ťažší partner s ľahším. Ďalšie hojdačky s drevenými podsedákmi visia na železných tyčiach. Keď sa najvyššie rozhodáme, skáčeme z nich čo najďalej. To je náš adrenalinový šport. Večer pán vedúci Foltýn a pani dozorkyňa hojdačky zvesujú a schovávajú do dreveného domčeka. Prebehne po trávniku celkom dozadu, kde je obrovské, hádam desaťmetrové pieskovisko. Pomáhame malým stavať

hrady a piecť koláčiky. Chlapci hrajú svoj obľúbený futbal, dievčatá vymýšľajú tančeka, cvičia stojky, mlynské kolá. Farebnými guľôčkami sa snažíme mieriť do jamiek a vyhrať najcennejšie guľôčky – sklenky. Ak príde k sporom, prísna pani dozorkyňa je vždy naporiadzi. Kto môže zostať až do večera, pomôže jej upratať, aby bol park pripravený na ďalší deň.

Spomienka druhá

Som mladou mamičkou. Viedem moje tri deti po vlastných stopách do môjho

parku. Ale je to už iné. Bazénik je bez vody. V zime v ňom predávajú vianočné stromčeky. Deti sa hrajú trochu iné hry, s inými hračkami. Frflú na staré hojdačky, ale pieskovisko a trávnik sú stále fajn. Len deti akosi ubudlo, sem-tam sa nájdú psie výkaly, deti dokonca priniesli odhodnutú injekčnú striekačku. Aj útočnejších pubertiakov pribudlo. Park by sa mal na noc zamykať... Ideme radšej do Novej doby.

Spomienka tretia

Som už babičkou. Všetkých mojich deťvť vnúcat ten park už spoznalo. Je zasa iný ako pred rokmi. Bazénik síce zmizol, ale inak park skrásnel: sú tu nové hojdačky, pieskovisko sa presťahovalo dopredu, pribudla šmykľavka a preliezky, chodníky pre cyklistov, k listnatým stromom vysadili zaujímavé ihličnany. Pochvaľujú si aj staršie deti – vzadu pribudla veľká plocha s mantinelom na futbal či hokej, možno hádzať na basketbalové koše, zahrať si stolný tenis.

Iniciatívy sa ujala mladá mamička Kristína s priateľkou. Park, ktorý dostal meno Vamílko, sa rozhodli oživiť. Vznikla priateľská komunita mamičiek s deťmi, ktoré organizovali rôzne hry, vymieňali si skúsenosti, podarúvali si navzájom nepotrebné detské oblečenie. Hračky mohli byť sústredené v jednej časti nového domčeka. V druhej časti fungoval jednoduchý bufet. Dokonca zorganizovali MDD, deti súťažili o tortu a ceny. Park vtedy prežíval „zlaté roky“, bol atraktívny.

Ale aj moje najmladšie vnúcatá zažili jednu výbornú zmenu, keď v parku pribudli ďalšie zaujímavé atrakcie, a najmä vyrástla lanová veža – pavúk. Tú milovali a pretekali sa, kto dokáže vyliezť až po vrchol. Aj dôchodcovia si chválili chládok pod stromami.

Ale zub času bolo poznať na každom kroku: nefunkčné hojdačky, nevymenený piesok, odraté lavičky, rozpadávajúci sa mantinel ihriska, „výtvory“ sprejerov. Napriek starostlivosti o čistotu, bezpečnosť, napriek orezávaniu starých konárov, koseniu trávy a večernému zamykaniu

park jednoducho zostarel a jedného dňa ho zatvorili.

Spomienka štvrtá

Z okna mojej kuchyne sledujem, že sa v parku rozbehol živý stavebný ruch. Ťažké mechanizmy búrajú betónové ihrisko, deliaci múr, chodníky, zmizol „pavúk“ aj s hojdačkami, pribúdajú hromady zemin. Eudia v červených vestách pracujú od rána do večera, dokonca ani v sobotu a nedeľu si v tých horúčavách nedajú pokoj. My zvedavo sledujeme postup prác a hádame, čo tam asi bude. Postupne sa črtá ihrisko, posilňovače, altánok, pieskovisko, hojdačky, zaujímavá a asi aj náročná preliezková zostava, okolo dráha pre cyklistov, chodníky pre peších, lavičky, a to všetko z príjemného materiálu – dreva. Z kuchynského okna som s uznaním sledovala dobrú organizáciu práce: keď bola časť parku pripravená, nastúpili zahradníci, urovnali, povysádzali, zavlažili.

Teším sa na slávnostné otvorenie ihriska. Aby sme si mohli - moje najmladšie vnúcatá a ja - novú podobu môjho omladeného parku užiť.

Alica Šimková, snímky Jana Plevová

Park na Rešetkovej/Osadnej ulici mohla Mestská časť Bratislava - Nové Mesto revitalizovať v roku 2015 aj vďaka finančnému príspevku z európskych fondov. V rámci operačného programu Bratislavský kraj sme formou Integrovannej stratégie rozvoja mestských oblastí na jeho obnovu získali takmer 311-tisíc eur. Náklady rekonštrukcie parku dosiahli 372-tisíc eur.

Začiatkom októbra sa Slovenskom ponesú bábätká

Od 4. do 10. októbra 2015 budú rodičia z celého Slovenska už tretí raz oslavovať radosť z nosenia svojich detičiek. Do príprav Medzinárodného týždňa nosenia detí (MTND) sa zapojilo rekordných 32 miest s nabitým programom pre deti aj dospelých.

Podujatie s hlavnou myšlienkou „Objím svoj svet“ pripravili dve občianske združenia (OZ Nos ma a OZ Chcem nosiť) v spolupráci s poradkyňami nosenia a mnohými dobrovoľníkmi. „*Motto tohto ročníka krásne vyjadruje podstatu nosenia - pri nosení objímame svoj svet, lebo ním sú naše deti.*“ uviedla celoslovenská koordinátorka Gabriela Cabanová.

Medzinárodný týždeň nosenia detí uskutočnila prvýkrát v roku 2008 nezisková organizácia Babywearing International, Inc., založená štyrmi skupinami nosiacich nadšencov z Chicaga, New Yorku, Birminghamu a Bay Area. Odvtedy sa akcia koná vždy začiatkom októbra, aby zvýšila povedomie o význame nosenia detičiek v radoch širokej verejnosti aj médií.

MTND slávnostne odštartuje v nedeľu 4. októbra 2015 sprievodom nosiacich rodičov bratislavským Starým Mestom a v Košiciach zapojením sa do Medzinárodného maratónu mieru. Ukončí sa v sobotu 10. októbra 2015 túrou nosiacich rodičov vo Vysokých Tatrách.

Bratislavskí rodičia sa môžu k sprievodu pripojiť pri fontáne pred SND na Hviezdoslavovom námestí o 16. h. Počas týždňa môžu navštíviť workshopy, podporné skupiny, získať informácie o nosení, nau-

čiť sa rôzne spôsoby uväzovania šatky či vyskúšať si netradičný tanec s bábätkom v šatke. Mnohých iste zaujmú aj informácie o príbuzných témach ako bezplienková komunikačná metóda, kontaktné rodičovstvo, pôrody, prehľad nemocníc a možností pôrodu v nich. Podujatie vyvrcholí celoslovenskou súťažou o množstvo zaujímavých cien.

Rodinné centrum Kramárik na Uhrovej ulici sa do organizácie MTND zapojilo viacerými aktivitami:

V stredu 7. októbra od 10. do 12. h môžete prísť na rozhovor s doulou Miroslavou Sivou. Dozviete sa, ako sa pripraviť na príchod dieťatka na svet a ako zvýšiť šance na prirodzený pôrod. Popoludní od 16. do 18. h na workshope nosenia detí pre pokročilých vám poradkyňa pre nosenie Jana Felcanová ukáže, ako sa dajú nosiť aj staršie, ťažšie a zvedavé deti a naučí vás štýlové úväzy na chrbát. Napokon

od 18. do 18.30 h si zatancujete s bábätkom v šatke alebo ergonomickom nosiči pod vedením tanečnej pedagogičky Anky Kališovej.

Vo štvrtok 8. októbra sa tu od 15. do 16.30 h dozviete, čo je to kontaktné rodičovstvo a ako rozvíja bezpečnú a zdravú väzbu medzi rodičom a dieťaťom. Ako vnímať signály dieťaťa, vysvetlí psychologička Katarína Godarská.

Podrobný program celoslovenského podujatia nájdete na www.nosma.sk

Jana Škutková, snímka Peter Felcan

Keď vedno so skupinou mladých pracuje autorita – na obr. je to evanjelický farár p. Martin Šefranko z neďalekého kostola na Legionárskej, dielu sa mimoriadne darí

Dobrovoľníci čistili podchod

Neutešený stav podchodu na Trnavskom mýte trápi mnohých Bratislavčanov. Podchod v správe hlavného mesta pustne a magistrátu sa stále nepodarilo nájsť koncepčné riešenie na jeho rekonštrukciu. Ľuďom, ktorí tadiaľto prechádzajú, znečistenie a steny plné grafitov tak prekážajú, že sa rozhodli zakročiť v rámci svojich možností. Počas festivalu priateľstva a dobrovoľníckej pomoci Milujem svoje mesto tu skupina dobrovoľníkov 11. a 12. septembra čistila kamenné obklady od nánosov farieb. Pod-

poru vo forme materiálneho vybavenia a pracovných pomôcok im poskytla Mestská časť Bratislava - Nové Mesto, osobne sa do práce zapojil aj starosta Rudolf Kusý. Vďaka patrí skupine dobrovoľníkov združených na platforme Kresťania v meste, členom novomestských klubov seniorov, obyvateľom i ľuďom bez domova. Aby ich úsilie nevyšlo nazmar, mestská časť v spolupráci so sponzorom zabezpečila následnú úpravu stien antigrafitovým náterom.

Text a snímka Jana Škutková

Od leta k vínu

Rozlúčka s letom a víťanie nového vína. V takomto symbolickom duchu sa niesol prvý septembrový víkend v bratislavskom Novom Meste.

V piatok 4. septembra sa konal už štvrtý ročník Novomestského vinobrania. Práve tento rok potešil okrem iného aj tým, že tradícia vinohradníctva v našej mestskej časti dostala nový impulz od samotných občanov. Na Pionierskej ulici v rámci projektu participatívneho rozpočtu a s pomocou samosprávy oživil Novomešťania komunitnú vinicu. „Je úžasné sledovať chuť a nadšenie ľudí, ktorí nadviazali na vinohradnícku tra-

díciu a priniesli do svojej lokality kus zelene - tej v meste nikdy nie je dosť,“ povedal počas slávnostného vinobrania mladý vinár Michal Bažalík, ktorý nadšencom z Pionierskej pomáha.

Tradičný scenár Novomestského vinobrania sa dodržal aj tento raz - na Kuchajde zahrála ľudová hudba, vypravadi-la sprievod so symbolickým hrozno-vým vencom a pred kostolom na Teplickej požehnal pán farár Jozef Kováčik po omši vinohradnícku úrodu. Samozrejme, nechýbala „koštovka“ prvého burčiaka ani chutný guláš.

Obdobie nového vína je už tradične predzvesťou končiacieho sa leta. Tento rok sme sa s ním symbolicky rozlúčili v sobotu 5. septembra na Kuchajde počas tradičného Záveru Kultúrneho leta 2015 v Novom Meste. Hoci sa už o slovo prihlásilo chladnejšie počasie, ľudí zahrial kvalitný program, ktorý vyvrcholil vystúpeniami kapely Polemic, speváčky Katky Knechtovej a veľkolepou laserovou šou.

Ďakujeme za priazeň, ktorú ste venovali podujatiam Kultúrneho leta 2015 počas celej sezóny a už teraz sa tešíme na tú ďalšiu!

(bor)

Snímky Boris Caban

Oddych uprostred zelene

V peknom prírodnom prostredí Častej - Papierníčky sa od 7. do 9. septembra rekreovalo 159 seniorov z našej mestskej časti. Počasie im prišlo, atmosféra bola príjemná a popri kvalitných službách si účastníci pochvaľovali bohatý program. Hneď v prvý deň si pobesedovali s kpt. Mgr. Jánom Harvanom z Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava III. o možnostiach, ako predchádzať násiliu páchanému na senioroch. Druhý deň bol venovaný aktívnemu pohybu - s rehabilitačnou cvičiteľkou Monikou Bodiovou si na terase hotela vyskúšali pilates. Vo večerných hodinách sa o dobrú náladu postarali hudobná skupina Felicity a ľudová hudba Ferkovci. *Mária Repáňová*

Susedská olympiáda

Obyvatelia z Ahoja si koncom augusta zorganizovali „domáce“ olympijské hry. Za súťažné disciplíny si zvolili basketbal, cornhole (triahovanie do dosky s dierou vreckami naplnenými kukuricou), streľbu zo vzduchovky, bedminton a minigolf. Súťažili deti aj dospelí a každý víťaz bol odmenený riadnou zlatou medailou. Na priebeh hier dohliadala komisia, tá zaznamenávala výsledky a víťazom odovzdala medaily. Rodina s najväčším počtom medailí dostala putovný pohár absolútnych víťazov a na budúci rok bude mať šancu svoje prvenstvo obhájiť.

Každá disciplína sa konala u niektorého zo susedov a vzájomné návštevy prehĺbili priateľské vzťahy. Všade pripravili niečo pod zub, po ukončení hier sa všetci zišli pri gulášoch a pečenom prasiatku a zabávali sa do neskorého večera. Úspešný

deň plný športovania i povzbudzovania mal dobrý ohlas, preto si ho Ahojčania plánujú o rok zopakovať a putovný pohár odovzdávať ako pamiatku na najlepšie športové výkony.

Text a snímka Bibiána Čermáková

Seniori na cestách

Cieľom zájazdu, na ktorý sa 2. júna vybralo 36 členov denného centra na Športovej, bola Modra. Zaujímali nás kolorit malokarpatského mestčeka, jeho história, vinohradnícko-vinárska tradícia i keramikárska kultúra. Dvestoročnicu narodenia najvýznamnejšieho slovenského národného dejateľa Ľudovíta Štúra sme si pripomenuli pri jeho hrobe na modranskom cintoríne. Žiaľ, Štúrovo múzeum a pamätnú izbu sme nemohli navštíviť pre rekonštrukčné práce v meste.

Kultúrne bohatstvo, ktoré tu národu zanechali naši predkovia, nám priblížila prehliadka súčasných priestorov majoliky. Jej tvorcov sme mohli vidieť priamo pri práci. Dozvedeli sme sa, že krásu starého ľudového umenia ocenil obdivnými slovami pri nedávnej návšteve i turecký prezident Erdogan s manželkou. Vynára sa otázka, či súčasná doba dostatočne docenňuje toto dedičstvo...

Krásny slnečný deň sme zavŕšili v príjemnom prostredí Zochovej chaty. Prekvapili nás nové moderné priestory horského hotela. Viacerým z nás sa Zochova chata spája so spomienkami na mladosť, na študentské roky na modranských školách i na rekreačné vychádzky s rodinami.

Na výlet do Viedne, spojený s koncertom, sme sa vybrali 3. júla. Po krátkej autobusovej prehliadke koloritu historickej Viedne sme mali možnosť obdivovať nádheru ra-

li najavo, že spievajú s láskou. K tomu ich svojím temperamentným prejavom strhla i Shelly Winemiller, dirigentka súboru.

Do tretice sme 25. augusta navštívili Bojnice. Ani upršaný deň nám na dobrej nálade neubral. A pohľad na impozantnú dominantu prievádzskych hôr nadchne v každom počasi.

Prechádzali sme zámockými priestormi, obdivovali šikovné ruky starých majstrov a vyberaný vkus grófa Jána Františka Pálffyho, ktorý tento zámok vlastnil ako posledný. Navštívili sme grófsky byt s filigránsky zdobenými prezliekárňami, umyvárnami a toaletami. V zimnej záhrade mali umne vymyslený systém podlahového kúrenia. Vкус posledného majiteľa bolo cítiť aj v bohatej obrazárni, v orientálnom salóne i v hudobnom salóne - všade iné obloženia stropov, stien, vzácny porcelán a nábytok. No svojím prepychom nás najviac ohúrila Zlatá sála, kde je v pozlátenom ráme zvečnené životné heslo grófa Pálffyho: „Omnia cum tempore - Všetko má svoj čas“. Prezreli sme si aj známy bojnický oltár, konečne opäť nainštalovaný tam, kam patrí.

A potom do podzemia: pod zámockou kaplnkou sme sa zastavili pri sarkofágoch rodiny Pálffyovcov, kde tvorí centrum monumentálny sarkofág grófa Jána Pálffyho z červeného mramoru. Prehliadku sme ukončili návštevou jaskyne 22 metrov pod úrovňou štvrtého nádvorja, do ktorej ústi zámocká studňa.

Podľa slov sprievodkyne sme pri prehliadke zámku zvládli 604 schodov. Na seniorov slušný výkon!

Mali sme teda dôvod na návrat v dobrej nálade s pesničkami pri harmonike pána Turana. Tomu sme boli vďační aj za sprievodcovské služby, pretože sme prechádzali jeho rodným krajom, ktorý dokonale pozná z detstva a mladosti.

Ján Pätoprstý, Alice Šimková
DCS Športová

kúskeho parlamentu, priestory, v ktorých zasadá Národná rada i Spolková rada. Antické sochy pripomínajú staré Grécko ako „kolísku demokracie“. Oboznámili sme sa aj so základnými zásadami rakúskeho parlamentarizmu.

Silný hudobný zážitok nás čakal vo Votivnom kostole, kde zazneli dievčenské hlasy asi 60-členného súboru Bella Voce Young Women´s Choir z Kalifornie. K chrámovým piesňam pridali i skladby vo veselšom tóne. Upútali čistotou prejavu a úsmevmi, dáva-

Kuchynský olej likvidujeme ekologicky

Použitý stolový olej by sme nemali vylierať do kuchynského drezu, kde spôsobuje zanášanie stúpačiek. Bytové domy na Slovensku sa môžu zapojiť do zberu použitého kuchynského oleja prostredníctvom špeciálnej zbernej skrinky „OLEJtėky“. Stačí, keď správcovia alebo zástupcovia domovej samosprávy požiadajú o OLEJtėku na trojmesačnú skúšobnú lehotu zadarmo na číslach 02 / 5341 29 23, prípadne cez internetovú stránku www.bezpecnebyvanie.sk

Prvú OLEJtėku nainštalovali pred časom v bratislavskom Ružinove - v bytovom dome sa tam vyzbieralo 41,5 litra použitého kuchynského oleja za rok. Neskôr sa pridali obyvatelia z Rovniankovej ulice v Petržalke. „V minulosti sme museli nechať vyčistiť potrubia, čo spôsobil aj použitý kuchynský olej. Takto ušetríme a navyše budeme ekologickejší,“ povedala Ing. Eva Ždiňáková, členka výboru tunajšej domovej samosprávy. (js)

Kam odovzdať odpad s obsahom škodlivín

Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy prostredníctvom spoločnosti ARGUSS, s.r.o. organizuje jesenný zber domového odpadu s obsahom škodlivín. Ide predovšetkým o staré náterové látky, rozpúšťadlá, pesticídy, oleje a tuky, batérie, akumulátory, žiarivky a vyradené elektrické a elektronické zariadenia.

Obyvatelia Nového Mesta (nepodnikatelia) môžu priniesť takýto odpad **10. októbra 2015 od 8. do 10. h do areálu EKO - podniku VPS na Račianskej ulici 28**, kde ho od nich preberú pracovníci spoločnosti ARGUSS.

Občania môžu bezplatne odovzdať domový odpad s obsahom škodlivín aj na Zbernom dvore spoločnosti OLO, a.s., Stará Ivánska cesta 2, Bratislava, v pracovných dňoch od 8. do 18. h.

(red)

Keď sa ulica stane domovom

Podľa dostupných odhadov žije v Bratislave štyritisíc až päťtisíc ľudí bez domova.

Ťažko však hovoriť o jednoliatej skupine „bezdomovcov“, každý má za sebou svoj vlastný príbeh.

Niektorých neopatrnosť či nepremyslené konanie priviedli do problémov, no sami sa pokúšajú svoju situáciu vyriešiť. S pomocou sociálnych pracovníkov sa im darí nájsť pevnú pôdu pod nohami, zamestnať sa, získať ubytovňu... Vyhliadky sú tým lepšie, čím kratší čas strávili na ulici. Ďalší sa dostali na šikmú plochu a po výkone trestu zistili, že sa už nemajú kam vrátiť. Rodina sa rozpadla, prípadne sa od nich odvrátila. Inokedy je „ubytovanie“ pod holým nebom pokračovaním pobytu v detskom domove či riešením zložitých pomerov v rodine útekom z domu. Najviac

a charitatívnych organizácií a dobrovoľníkov – neraz nedocenená – je pre mnohých z nich jediným záchytným bodom a spojom s normálnym životom.

Problematike bezdomovectva sa venujú občianske združenia Prima, Odyseus, Proti prúdu, Vagus, Kresťania v meste, Domov sv. Jána z Boha, Stopa či nezisková organizácia DEPAUL Slovensko. Aby svoju činnosť lepšie koordinovali a efektívnejšie spolupracovali aj s mestskou časťou, vytvorila sa pracovná skupina zložená z ich členov a vedenia samosprávy. Starosta Kusý si tak vypočuje návrhy odborníkov priamo

sociálnych pracovníkov ide o 250 - 300 lôžok, i keď v mrazoch pribúdajú miesta v stanoch. Najväčšia je nocľaháreň Vincenta de Paula v Ružinove, kde denne poskytnú nocľah, jedlo a možnosť osobnej hygieny približne 150-im ľuďom bez domova. Takú kapacitu sa podarilo dosiahnuť vďaka nedávnej rekonštrukcii nocľahárne, keď pôvodnú veľkú halu rozdelili na dve podlažia, dobudovali hygienické zariadenia a plynovú kotolňu. „Nové priestory umožnia oddeliť klientov pod vplyvom alkoholu a návykových omamných látok od trizvých a abstinujúcich. Poslúžia ako motivácia zbaviť sa závislosti,“ uviedol manažér nocľahárne Marián Gliganič po ukončení rekonštrukcie.

Novomešťanom je už dávnejšie známy Domov sv. Jána z Boha, zriadený rehoľou Milosrdných bratov. Na Hattalovej ulici poskytujú teplú stravu, hygienu, ošetrovanie, ale snažia sa aj o pracovnú terapiu. „Spoločne s OZ Stopa sme spustili začiatkom leta projekt integračného centra,“ hovorí riaditeľ domova Matúš Ferenčík. „Poskytuje sociálne poradenstvo a rehabilitáciu, pracovnú terapiu a voľnočasové aktivity. Zriadili sme novú kanceláriu s priestorom na skupinové sedenia, pripojenie na internet a naši klienti sa učia pracovať s počítačom. Ale začali sme byť iniciatívni aj v teréne. S cieľom prelomiť bariéry sme zašli za obyvateľmi Zátiašia a oni prišli medzi nás.“

Dobrovoľníci z organizácie Kresťania v meste popri terénnej práci, poskytovaní ošatenia, prikrývk, zdravotného ošetrovania či pomoci pri vybavovaní dokladov vydávajú ľuďom bez domova trikrát týždenne teplé jedlo. „V zime to môže znamenať rozdiel medzi životom a smrťou. To sme si uvedomili, keď počas krutých mrazov v roku 2006 zomrelo na ulici devätnásť ľudí. Teplú polievku navaria pre nich naše rodiny doma, je chutná a výživná,“ uviedol riaditeľ Marek Krajčí.

Na základe spolupráce mestskej časti Nové Mesto a OZ Vagus pomáha skupina ľudí bez domova od začiatku augusta upratovať ulice a verejné plochy. Postupne sa k pracovnej terapii pripoja ďalšie tri občianske združenia. „Do práce nikoho nenútime, je to forma odmeny,“ vysvetlila koordinátorka Adriana Záhradníková.

Pred začiatkom školského roka upratali ľudia bez domova okolie novomestských škôl

negatívnych emócií vzbudzujú tí, čo už väčšinu zábran stratili, aj keď v skutočnosti ide len o zlomok celkového počtu. Okoloidúcich obťažuje už sám pohľad na ich spôsob prežívania, pijú lacné víno v okolí supermarketov, poliehajú na lavičkách, obsadia cudziu garáž či inú nehnuteľnosť. Neváhajú okúpať sa vo fontáne a vykonať potrebu uprostred parku... Polícia s nimi veľa nezmôže – ak ich nepristihne pri konkrétnom priestupku či trestnom čine, nemôže im zakázať, aby sa niekde zdržiavali. Faktom však zostáva, že nemajú kam ísť a v mnohých lokalitách úplne chýbajú zariadenia, kde by mohli riešiť svoje hygienické potreby.

Často však ide o ľudí psychicky alebo fyzicky chorých, o obete násilia, rôznych podvodov. Sú v koncoch a pomôcť im nie je jednoduché. Práca mimovládnych

z terénu a mestská časť môže zasiahnuť operatívnejšie.

„Popri sebe tu funguje množstvo organizácií, nebolo by lepšie spojiť sily?“ pýtam sa Petry Kollárovej, sociálnej pracovníčky OZ Vagus. „Nevidím v tom problém,“ odpovedá. „Kiež by bolo takých ľudí a inštitúcií viac, nezvládame množstvo práce, ako by bolo treba! Snažíme sa zamerať na rôzne oblasti. Niektorí na nízkoprahové aktivity, pričom nevylučuje osoby pod vplyvom drog alebo alkoholu, iní sa snažia pomôcť ľuďom, čo ešte sami majú snahu zlepšiť si život a dať im nádej v podobe práce.“

Predovšetkým v chladných mesiacoch je dôležité získať strechu nad hlavou a teplú stravu. V bratislavských útulkoch a nízkonákladových ubytovacích zariadeniach je však miest zúfalo málo, podľa odhadu

Záujem je väčší ako možnosti, prednosť dostane ten, kto preukáže vzťah k práci a istú spoľahlivosť. Muži aj ženy robia podozriť, sú radi, že si zarobia pár eur. Sú v ťažkej situácii, ale sociálna sieť ich drží nad vodou, pri fasovaní pracovných rukavíc dokážu aj žartovať. „Mám dve pravé a dve ľavé, ktoré chceš?“ pýta sa Dušan. „Tieto sú hrubé, veď nebudem môcť obsluhovať dotykový mobil!“ so smiechom odpovedá spoločník. Nájdú sa medzi nimi aj vyučení odborníci, po ktorých je na trhu práce do-pyt. Trvalé zamestnanie ale neprijmú kvôli uvaleným exekúciám. „Neviem to utiahnuť so zrážkami zo mzdy, ale vítam každú príležitosť na prácu sprostredkovanú charitatívnymi organizáciami,“ vysvetlil svoju situáciu Rastislav, ktorý s priateľkou Luciou zostáva v lete na ulici, kým v zime sa snažia nájsť ubytovňu.

Sociálni pracovníci vedia, že dôležitejšia než kvantita je kvalita a snaha o komplexné riešenie. „Aj keď je pracovná terapia veľmi dôležitá, nestačí to,“ vysvetľuje Zuzana Pohanková, riaditeľka združenia Proti prúdu, ktoré realizuje projekty zamestnávania a oddľžovania ľudí bez domova. Nota bene a Nosiči batožín. „Podstatné je, aby sme ľuďom pomohli vyriešiť aj ich finančnú situáciu, čiže zvýšiť príjem a riešiť exekúcie, iba tak si udržia nadobudnutú prácu a bývanie. Obrovské dlhy im narastú napríklad preto, že sa po strate zamestnania neprihlásili na úrad práce a nemajú uhradené zdravotné poistenie. Alebo sa musia odsťahovať od partnera, ktorý ich však neodhlási z trvalého pobytu a aj keď nežijú na určitom mieste, narastá im dlh za odvoz smetia. Na Slovensku už síce existuje inštitút osobného bankrotu, no pre ľudí bez domova je nedostupný, pretože si vyžaduje vstupný kapitál vo výške približne 2200 eur. Usilujeme sa zmeniť to.“ Odborníci pomáhajú záujemcom nájsť si prácu, nastaviť splácanie dlhov, vyriešiť právne problémy, a napokon získať ubytovanie. „Je hanba, že na Slovensku máme len 1,8 percenta bytov, ktoré možno zara-

Pracovné stretnutia predstaviteľov mestskej časti so zástupcami občianskych združení pomáhajú riešiť problémy pružnejšie

diť do kategórie sociálnych nájomných bytov. Komerčné ubytovne poskytujú veľmi nízky štandard za neprimerané ceny,“ dodáva Zuzana Pohanková.

Dosiaľ neexistuje funkčná stratégia pomoci ľuďom bez domova na úrovni štátnych orgánov, a tak mnohé činnosti zostávajú na pleciach občianskych združení. „Usilujeme sa o príspevky z rôznych fondov, píšeme projekty a venujeme sa administratívne, kým by sme mohli byť v teréne. Sme vďační magistrátu a mestským častiam za podporu v podobe grantov, no keď sa krátkodobé projekty skončia, ľudia, ktorí už prešli veľký kus cesty, sú zrazu opäť na začiatku. Stratia možnosť privyrobiť si nejaké peniaze a pokým sa podarí naštartovať iný projekt, sú dosiahnuté zmeny zmarené,“ poťažovala sa Petra Kollárová.

Zákomom č. 448 z roku 2008 o sociálnych službách sa presunuli kompetencie na vyššie územné celky a obce, nedoriešilo sa však financovanie konkrétnych oblastí, a tak ho ľudia z praxe nazvali bezzubým. OZ Proti prúdu v máji tohto roku iniciovalo vznik pracovnej skupiny, ktorej cieľom je vytvorenie národnej stratégie riešenia problematiky ľudí bez domova. „Je potrebné zohľadniť zložitost' problému, a súčasne riešiť všetky oblasti - sociálne služby,

bývanie, zamestnávanie, zdravie i dlhy. Jasne určiť kompetencie aj s vyčlenenými finančnými prostriedkami a umožniť tak ľuďom reálne sa z bezdomovectva vymaňovať,“ hovorí Nina Beňová z OZ Proti prúdu. Slovensko môže čerpať zo skúseností z Česka, Nemecka či Rakúska. Je to však beh na dlhé trate, prijateľnému riešeniu musia predchádzať prieskumy a analýza stavu služieb či potrieb samotných ľudí bez domova.

Bratislava ako veľké mesto pociťuje problém najvypuklejšie. Preto sa ďalšia pracovná skupina, kde spolupracuje tretí sektor, magistrát, veľký územný celok a mestské časti, zaoberá situáciou na území hlavného mesta. „V súčasnosti platná koncepcia sa tento rok končí. Verím, že sa nám spoločne podarí prijať riešenie, ktoré umožní financovať sociálnu prácu už túto zimu a na jar 2016,“ uviedol riaditeľ OZ Vagus Peter Adam. Zatiaľ sa podarilo aspoň vyčleniť finančné prostriedky z rozpočtu magistrátu, vďaka ktorým je možné zamestnávať ľudí bez domova pri upratovaní ulíc niekoľko mesiacov. „Udržanie, prípadne opätovné získanie pracovných návykov považujeme za kľúčové, aby sa ľudia v núdzi neprepadli na úplné dno a aspoň časť z nich sa vrátila do normálneho života. Bez spolupráce združení, obyvateľov, samosprávy, ale i štátnych inštitúcií sa sotva podarí naplniť akýkoľvek nový zámer,“ myslí si poslankyňa Katarína Šebejová. Za podstatné považuje nastavenie financií pre sociálnych pracovníkov. „Ubytovacie kapacity i denné centrá v hlavnom meste sú poddimenzované, ale predstavujú neoddeliteľný prvok záchranného siete“, dodáva. „Vyspelé krajiny už dávno nastavili funkčné modely tak, aby ľudia zo sociálne vylúčených skupín nežili v garážach a na smetiskách, ale dôstojnejšie, a mali potrebnú pomoc čo najbližšie.“

Jana Šutková, snímky Boris Caban

Literárny piatok s Michalom Hvoreckým

Možno ste zatiaľ nezaregistrovali, že uprostred Nového Mesta na Robotníckej ulici vznikol príjemný komorný priestor vyhradený na stretnutia ľudí, ktorých myslenie neboli. Mladá experimentátorka Mirka Kneslová vytvorila EduCafe ako miesto debát, diskusií, interaktívnych seminárov a vzdelávania zameraného na podporu vedy a kritického myslenia. Krátky čas existencie nekomerčnej kaviarničky ukázal, že majiteľka to s úrovňou hostí i kvalitou programu myslí vážne a latku rozhodne nepodlieza.

Nevedno, či to bola náhoda alebo zámer, že práve na 47. výročie invázie vojsk Varšavskej zmluvy do bývalého Československa sa konala beseda so spisovateľom Michalom Hvoreckým, ktorý je známy otvoreným vyjadrovaním svojich názorov na politickú situáciu na Slovensku.

Od svojho debutu v roku 1998 vydal autor niekoľko zbierok poviedok a fejtónov (Silný pocit čistoty, Lovci a zberači, Pastiersky list), romány Posledný hit, Plyš, Eskort, Dunaj v Amerike, Naum či Späť. Michal Hvorecký nesporne vniesol do slovenskej literatúry nový vietor, ale odmieta označenie svojej tvorby „subkulturnou nálepkou“. Nevníma literatúru ako čosi posvätné, je presvedčený, že aj knihy potrebujú marketing a musia bojovať o svoje miesto na trhu. Preto neváha cestovať po celom Slovensku (medzičasom aj do zahraničia, veď jeho knihy boli preložené do piatich jazykov), stretávať sa s ľuďmi a predčítať im pasáže z vydaných

i pripravovaných diel. „Vďaka intenzívnemu cestovaniu som si uvedomil, že Slovensko je krajina kontaminovaná dejinami,“ povedal, „po rokoch, kedy som sa cítil byť kozmopolitom, vraciam sa späť ku koreňom a objavujem príbehy zo slovenskej histórie i vlastnej rodiny.“

Okrem účasti na početných besedách, ktoré mu podľa jeho slov neprinášajú finančný zisk, avšak výrazne ho obohacujú, sa kriticky vyjadruje o rôznych situáciách a udalostiach slovenského politického a spoločenského života. „Na Slovensku treba pestovať kritické myslenie. Napriek tomu, že v dôsledku toho zažívam rôzne formy hejterstva, robím to naďalej. Nepíšem preto, aby som bol obľúbený, píšem pre radosť,“ vysvetlil.

Ukážky osobne predčítané autorom mali autentické čaro, rozosmial nás opisom svojej prítomnosti pri pôrode syna, takže sme si živo dokázali predstaviť pocity nastávajúceho otca. Naopak, ticho zavládlo v miestnosti pri myšlienkach z pripravovaného románu Troll, v ktorom sa zamerával na možné ovplyvňovanie verejnej mienky v digitálnom svete.

V októbri 2015 by sa mal do kín dostať film Nejhorší zločin ve Wilsonově, ktorý podľa námety Hvoreckého novely natočil český režisér Tomáš Mašín. Sám autor námety film ešte nevidel a je zvedavý, do akej miery sa jeho dej bude zhodovať s pôvodnou poviedkou.

Katarína Lebedová
Snímka Jana Šutková

Športová hala na Pasienkoch sa mení zvnútra

Športová hala Pasienky na križovatke Trnavskej cesty a Bajkalskej ulice, postavená v roku 1960, sa stala dejiskom mnohých športových a kultúrnych podujatí.

Športový stánok si vyžaduje neustálu starostlivosť – toto leto sa jej konečne dočkal. Po výmene osvetľovacej sústavy a inštalácii modernej výsledkovej tabule sa vedenie Asociácie športových klubov Inter Bratislava pustilo do modernizácie vnútorných priestorov. Doterajšie laminátové lavice nahradili počas augusta pohodlnejšie jednotlivé sedadlá. K dispozícii je 3407 miest v hľadisku, z toho 253 sedadiel vo VIP zóne. V ďalšej fáze rekonštrukcie pribudne športová kaviareň a rozšíri sa kapacita občerstvenia pre divákov. (red)

KATARZIA NAŽIVO

V šarmantnej kaviarničke Montmartre Café Gallery na Háľkovej ulici zažijete v sobotu 3. októbra 2015 od 18. h večer plný dobrej hudby a tvorivej nálady.

Organizátori sľubujú „katarziu na vlastnej koži“, vnútornú očistu prostredníctvom vytvorenia umeleckého diela. Nechajte prehovoriť svoje pocity a intuíciu, všetko je dovolené. Večer v duchu abstraktnej tvorby bude viesť Mgr. Katarína Žiaková Košíková, PhD. Výstavu z diela tejto autorky, pomenovanú takisto Katarzia, si v kaviarni môžete prezrieť ešte počas najbližších týždňov.

V priebehu večera vytvoríte vlastný abstraktný obraz, ktorý si na záver odnesiete domov spolu s očisťujúcim katarzným pocitom. Farby, plátno a všetky potrebné pomôcky môžete získať priamo v kaviarni. Ak si chcete rezervovať miesto, alebo potrebujete viac informácií, kontaktujte Zuzku na tel. čísle 0911 460 656.

(zh)

Športový úspech seniorov z Kramárov

Seniorské športové družstvo z denného centra na Kramároch úspešne reprezentovalo Nové Mesto na 5. ročníku Župnej olympiády seniorov 25. augusta, kde vybojovalo hneď niekoľko finálových umiestnení. Súťaže, v ktorých zápolilo 150 skôr narodených športovcov, boli zamerané na presnosť, rýchlosť, obratnosť a múdrosť. Šestnásť zúčastnených tímov si vyskúšalo sedem disciplín: petang, štafetovú chôdzu, hod kriketovou loptičkou na cieľ, hod šípkami, florbalovú strelbu hokejkou na bránu, chôdzu s loptičkou na lyžičke a hlavolam.

Kapitán novomestského družstva Jaroslav Pištecký zvíťazil ako jednotliviec v hode šípkami mužov a celé družstvo, ktorého členkami boli panie Menkynová, Frolkovičová, Šmahelová, Vrbová a Haberernová, získalo víťazstvo v rýchlej chôdzi, preukázalo najväčšiu šikovnosť v nosení loptičiek na lyžičke a umiestnilo sa na treťom mieste v hádzaní šípok.

Tohtoročné podujatie malo medzinárodný charakter, zúčastnili sa ho aj súťažné tímy zo Stredočeského kraja a z maďarskej obce Levél. „Atmosféra bola výborná, mali sme si čo povedať. V klube na Kramároch športujeme pravidelne a radi, nebáli sme sa zmerať si sily s ostatnými“, opísala športový deň vedúca klubu pani Etela Polčicová, ktorá sa podujala na úlohu náhradníčky.

Jana Škutková, snímka DCS Kramáre

Swingový návrat do minulého storočia

Fats Jazz Band vyrazil na slovenské turné a 24. októbra ho uvidíme opäť aj v bratislavskom Novom Meste. Prešporský swingový večer plný štýlovej hudby a tanca zažijeme v klube Square na Trnavskom mýte o 19. h.

V štýle „speak easies“ klubov, kde sa alkohol predával potajme a kde hrávali najlepšie džezové kapely z New Yorku a New Orleansu, vrátíme sa v tento večer v čase o takmer sto rokov. Na chvíľu sa ocitneme medzi noblesnou spoločnosťou i mafiánmi, pri živých hot džezovej a swingovej hudbe. Súčasťou večera bude tradičný minikurz tancov charleston alebo lindy hop v podaní lektorov tanečnej školy B-Swing. Zvoľte si štýlové dobové oblečenie z obdobia swingu a prispajte k nezameniteľnej atmosfére vlastnou kreáciou.

(jd)

Na jeseň nás zohreje teplo poézie

S novou divadelnou sezónou sa do Domu kultúry na Kramároch vrátila poézia. Na premiéru svojho 142. Poetického večera pri sviečkach pozval Juraj Sarvaš dve dámy, svoje bývalé poslucháčky. Talentovanú herečku Radošinského naivného divadla, ale aj autorku a interpretku vlastných piesní Simonu Martausovú a herečku a poetku Zuzanu Laurinčikovou.

Hovorili o „obyčajnom živote“, ako o ňom spieva Sima v jednej zo svojich piesní. Publikum oslovili prostými, a predsa hlbokými myšlienkami, veselými i vážnymi postrehmi a spomienkami na spoločných priateľov Katarínu Hudecovú či Kamila Peteraja. Majster Sarvaš pretkal verše mladých žien básňami Jána Smreka - napriek vekovému rozdielu generácií zazneli spoločne celkom prirodzene.

Text a snímka Jana Škutková

INZERCIA:

Vodoinštalatéri – kvalitne a rýchlo. 0904 572 977

Predám kliečky, pasce na líšky a kuny, liahne a odchovne. Tel.: 0907 181 800, www.123nakup.eu

Domov sociálnych služieb Sibírka prijíma do TPP

- **zdravotnú sestru** – kontakt: ošetrovanie@sibirka.sk, 02/444 612 07
- **opatrovateľku** – kontakt: ošetrovanie@sibirka.sk, 02/444 612 07
- **fyzioterapeuta** – kontakt: fyzioterapia@sibirka.sk, 02/444 612 07

www.sibirka.sk

feminia
pomáhame ženám

Otváracie hodiny:
Po – Pi 9.00 – 17.00

FEMINIA, Račianska 31,
831 02 Bratislava
tel.: 02/442 501 33
mobil: 0911 373 350
e-mail: moja@feminia.sk

Zdravie a krása pre ženy na jednom mieste

Pozývame

STREDISKO KULTÚRY BRATISLAVA – NOVÉ MESTO VAJNORSKÁ 21

tel.: 44373771, 44372620

info@skvajnorska.sk, www.skvajnorska.sk,
nájdete nás aj na FB:

<https://www.facebook.com/strediskokulturybanm>

KONCERTY

30. 10. 2015, piatok 18. h

Koncert s tancovačkou country folk skupiny **CORIDA**

HUDOBNĽO-TANEČNÉ PROGRAMY

Tradičné, a predsa vždy nové ČAJE O PIATEJ o 17. h,
živá hudba 60. - 90. rokov, žrebovanie vstupeniek

3. 10. 2015 **HS CHARLIE BAND**

10. 10. 2015 **HS COLOR**

17. 10. 2015 **HS PROFILY**

25. 10. 2015 **HS PARTY TIME (nedeľa)**

31. 10. 2015 **HS M-CLUB**

PODUJATIA PRE ŠIROKÚ VEREJNOSŤ

6. 10. 2015, utorok 19. h

Na kus reči s Jozefom Banášom,
host: slovenská legenda Pavol HAMMEL

23. 10. 2015, piatok o 19. h

Country and flamenco saloon

24. 10. 2015, sobota 9. h

7. ročník kultúrneho festivalu **KOZMODROM** -
vedecká fantastika, SCI - FI

KLUBOVÉ PODUJATIA

Každý pondelok o 18. h

Sahadža joga – ako sa zbaviť stresu - začiatocníci,
vstup voľný

Každý utorok o 18. h

Sahadža joga – ako sa zbaviť stresu - pokročilí, vstup
voľný

Každý pondelok a stredu o 18.30 h

Taichi

1. 10. 2015, štvrtok 16. h

Klub Patchwork

3. 10. 2015, sobota 15. h

Klub Bruna Gröninga (premietanie filmu)

7. - 8. 10. 2015, streda a štvrtok 9. h

ZYQ, cvičenie Čung-jüan čchi-kung

8. 10. 2015, štvrtok 18. h

Klub Bruna Gröninga (prednáška)

15. 10. 2015, štvrtok 16. h

Klub priateľov opery

27. 10. 2015, utorok 17. h

Bratislavský včelársky spolok, pravidelné stretnutie
členov a záujemcov o odborné poradenstvo

30. 10. 2015, piatok 14. h

Informačné centrum zdravia pre záujemcov o zdravú
výživu, cvičenia, prednášky

PODUJATIA PRE POZVANÝCH

22. - 29. 10. Sériu prednášok pre stredné školy na
tému **Ako vnímať hendikep**

VÝMENNÉ STRETNUTIA ZBERATEĽOV (ĎALEJ VSZ)

10. 10. 2015, sobota 8. h - 13. h

Medzinárodné VSZ mincí, medailí, odznakov,
starých pohľadníc, telefónnych kariet, kníh,
gramoplatní, plagátov, filatelie, pivných podložiek,
vymenení...

17. 10. 2015, sobota 8. h - 15. h

Medzinárodné VSZ minerálov, fosílií a drahých
kameňov

VÝSTAVY

29. 9. - 10. 10. 2015

Ľubomír Zdurienčík - Farebné fantázie, výstava
obrazov

13. - 31. 10. 2015

ČAS - paličkovaná čipka, výstava k 20. výročiu
založenia krúžku paličkovanej čipky

Návštevný čas výstav: pondelok - piatok 14. h - 18. h,
v sobotu a nedeľu v rámci podujatí

KURZY

JAZYKOVÉ:

- Anglický jazyk

- Taliansky jazyk

PRAKTICKÉ:

- Keramika pre dospelých

- Šijeme s Burdou, škola strihov a šitia

TVORIVÉ:

- **Výtvarná škola akad. mal. Dany Zacharovej** pre deti

- **Výtvarné štúdio akad. soch. Magdy Burmekovej**
pre dospelých

POHYBOVÉ:

- **Joga** pre zdravý pohyb dospelých

Blížšie informácie na č.:

02/44 37 26 20, 02/44 37 37 71

Predpredaj vstupeniek: utorok a streda 16. h - 19. h
a jednu hodinu pred podujatím v SK BNM Vajnorská
21, tel.: 02/44373763. Lístky Na kus reči s Jozefom
Banášom a Country and flamenco saloon je možné
zakúpiť aj v sieti **Ticketportal**. **Zmena programu**
vyhradená.

Ponúkame pre základné a stredné školy kultúrno-spo-
ločenské a výchovno-vzdelávacie podujatia,
tel. 44372620, 44373771

Prenájom priestorov na semináre, spoločenské
posedenia, prezentácie, tel. 44372620

Výroba reklamy od vizitiek po transparenty - vrátane
grafických návrhov za **VÝHODNÉ CENY**, tel. 44372512

DOM KULTÚRY KRAMÁRE

Stromová 18

tel. 54 77 11 48

www.skvajnorska.sk, e-mail: dkkramare@chello.sk

KULTÚRNE A SPOLOČENSKÉ PODUJATIA

24. 10. 2015, sobota 16. h

Gašparko a drak, bábkové predstavenie v podaní
Stražanovho bábkového divadla

KLUBOVÉ PODUJATIA

7. a 21. 10. 2015, streda 16.30 h

Klub Venuša, stretnutia Ligy proti rakovine

PODUJATIA PRE POZVANÝCH

14. 10. 2015, streda 15. h

Kultúrno-spoločenské stretnutie členov Denného
centra seniorov pri príležitosti Mesiaca úcty k starším

27. 10. 2015, utorok 9. h a 10.45 h

Dopoludnie s rozprávkou, predstavenie pre deti MŠ
Na Revíne a MŠ Cádova

KURZY

Maľovanie na hodváb, individuálne a skupinové
kurzy, možnosť objednávk aj od firiem
10. a 11. 10. 2015, sobota - nedeľa 9. h

Ateliér neprofesionálnych výtvarníkov
VYT FIT

Škola pred škôlkou, pohybové cvičenie pre deti
od 15 mes. do 3 rokov s mamičkami na MD
Zdravotné cvičenie na problémy s chrbticou
s prvkami jogy - začiatocníci

Zdravotné cvičenie na problémy s chrbticou -
pokročilí

Pilatesove cvičenia

Hudobné kurzy: hra na klavír, spev, hudobná teória
pre deti, dospelých, seniorov

Angličtina pre deti

Služby - prenájom priestorov na semináre, spoloč-
enské posedenia, prezentácie

Predaj vstupeniek: pondelok, utorok, streda
od 16. h do 19. h

Vstupné sa vráti len v prípade zrušenia predstavenia.

Zmena programu vyhradená. Vstupenky nerezervujeme.

Jozef Banáš „Na kus reči“

pravidelný program spostený
humorom, hudbou, spevom
a posedením pri vínu

Host:

Pavol HAMMEL

Slovenská legenda

6.10.2015 o 19.00 h

Country & flamenco saloon **bál**

tradičný country tanečný
večer s ohnivým flamencom,
vystúpeniami špičkových
tanečníkov a hudobníkov

• fotovystava Petra Orolína
Čarovné Španielsko

• chuťovky zo španielskej
kuchyne

• a iné prekvapenia

23.10.2015

19.00 - 01.00 h